

Jaarverslag en jaarrekening 2016

VluchtelingenWerk Midden-Nederland

1	Voorwoord.....	3
1.1	Voorwoord voorzitter raad van toezicht.....	3
1.2	Voorwoord directeur-bestuurder.....	4
2	Algemeen.....	5
2.1	Doelstelling.....	5
2.2	Kernactiviteiten.....	5
2.3	Juridische structuur.....	5
2.4	Elementen van het gevoerde beleid 2016.....	8
3	Financiën en financiële instrumenten.....	9
3.1	Ontwikkelingen gedurende het boekjaar.....	9
3.2	Behaalde omzet en resultaten.....	9
3.3	Financiële positie (solvabiliteit en liquiditeit).....	10
3.4	Overig.....	10
3.5	Aandacht voor fondsenwerving en acquisitie.....	10
4	Toelichting op de resultaten.....	11
4.1	Centrale opvang.....	12
4.2	Decentraal VluchtelingenWerk Midden-Nederland in de gemeenten.....	17
4.3	Projecten.....	35
5	Organisatie.....	41
5.1	Governance.....	41
5.2	Personeel.....	42
5.3	Vrijwilligersbeleid.....	42
5.4	Verslag van de Vrijwilligersraad.....	42
6	Toekomst.....	44
6.1	Extern.....	44
6.2	Intern.....	44
7	Jaarrekening 2016.....	45
	Balans.....	
	Staat van baten en lasten.....	
	Kasstroomoverzicht.....	
	Grondslagen voor de balans.....	
	Grondslagen voor de resultaatbepaling.....	
	Toelichting op de balans.....	
	Toelichting op de staat van baten en lasten.....	
	Bezoldiging bestuur en raad van toezicht.....	
8	Controleverklaring accountant.....	
	Afkortingenlijst.....	

1.1 Voorwoord voorzitter raad van toezicht

Vluchten kan niet meer

Terwijl ik mijzelf achter de computer dwing, in mijn gedachten op zoek naar inspiratie voor mijn voorwoord, komt via de radio het lied 'Vluchten kan niet meer' mijn huiskamer binnen. De eerste woorden van dit in de jaren '70 door Jenny Arean en Frans Halsema gezongen duet luiden als volgt:

*Vluchten kan niet meer, 'k zou niet weten hoe
Vluchten kan niet meer, 'k zou niet weten waar naartoe
Hoe ver moet ik gaan*

Ik luister het liedje verder af en vele songs hierna, maar deze eerste regels blijven hangen in mijn hoofd. Hoe toepasselijk, hoewel in een andere context geschreven, zijn deze woorden op onze huidige wereld. Velen ontvluchtten ook in 2016 huis en haard voor oorlog en geweld, maar weten niet hoe of waar naartoe. Hoe ver moeten ze gaan? In de radeloosheid van de songtekst weerklinkt één uitkomst:

*Vluchten kan niet meer, 'k zou niet weten waar
Schuilen alleen nog wel, schuilen bij elkaar*

De woorden 'vluchteling' en 'schuilplaats' zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. In de Engelse taal is dit nog veel duidelijker met de woorden 'refugee' (vluchteling) en 'refuge' (schuilplaats, toevluchtsoord). Een schuilplaats dient om te beschermen. Als een schild. Letterlijk is een schild voor een mens een beschermende laag. Hoe mooi is het dat het woord schild voorkomt in het zesde (en op één na bekendste) couplet van het Wilhelmus: "Mijn schild ende betrouwen zijt Gij, o God mijn Heer." In het volkslied verwijst het schild naar een hogere macht en in dit geval voortkomend uit de joods-christelijke traditie van Nederland. Maar ik ben zo vrij om de aanwezigheid van het woord schild in het Nederlandse volkslied te interpreteren als brede opdracht die wij als land hebben om een schild en schuilplaats te zijn voor wie bescherming nodig hebben. Dat past bij onze traditie als gastvrij en tolerant land, hoezeer dit vandaag de dag ook onder druk staat.

Ik ben er trots op onderdeel uit te maken van een organisatie die de kernwaarden van onze Nederlandse cultuur toepast in de dagelijkse praktijk. Een organisatie die gastvrijheid praktiseert en bescherming biedt aan hen die bescherming behoeven. Ongeacht afkomst, religie, geaardheid of wat dan ook. Op basis van gelijkwaardigheid, van mens tot mens. Dat is onze opdracht als VluchtelingenWerk. Dat is onze opdracht als medewerker. Dat is onze opdracht als mens.

Ik hoop van harte dat overheden en wereldleiders tot inkeer komen, een daadkrachtig antwoord formuleren op de vraag 'ik zou niet weten waar naartoe' en een ruimhartig schild bieden voor elk die bescherming nodig heeft. Dan zal ook voor elk het negende couplet van het Wilhelmus van toepassing zijn: "Na 't zuur zal ik ontvangen het zoet."

Ik dank overheden, financiers en samenwerkingspartners voor hun bijdrage aan ons werk. En ik dank en bewonder alle medewerkers voor hun nooit aflatende inzet om er te zijn voor hen die onze hulp nodig hebben. Zonder medewerkers is een organisatie tot niets in staat. Zonder onze medewerkers kan Vluchtelingenwerk Midden-Nederland haar werk niet doen. Hulde daarom aan onze vrijwilligers, betaalde medewerkers, vrijwilligersraad, ondernemingsraad, management en directeur-bestuurder voor hun prestatie in 2016. Ik zie uit naar een mooi vervolg van ons werk in 2017 waarin naar ik van harte hoop onze toch al krachtige organisatie nog sterker wordt na de fusie met onze zusterstichting VluchtelingenWerk Noordwest-Nederland.

Harrie A. de Heer
Voorzitter raad van toezicht VluchtelingenWerk Midden-Nederland

1.1 Voorwoord directeur-bestuurder

Het jaar 2016 stond voor VluchtelingenWerk Midden-Nederland in het teken van aanpakken en doorpakken. De hectische zomer van 2015 waarin vele vluchtelingen onze regio bereikten leidde ertoe dat de organisatie snel en hard is gegroeid. Tegelijkertijd werd in januari de voorgenomen interne fusie binnen de landelijke organisatie uitgesteld.

Onze inzet voor asielzoekers en vluchtelingen heeft gelukkig weinig last gehad van deze organisatorische aspecten. Wel hebben we als organisatie kans gezien ons fundament te verstevigen en met veel nieuwe betaalde medewerkers en vrijwilligers onze taken weten uit te voeren. In januari lag de verwachting voor de asielinstroom van 2016 nog hoog, echter in de loop van het jaar werd duidelijk dat dit niet gehaald zou worden. De EU-afspraken met Turkije zijn hier een belangrijke aanwijsbare reden voor.

Het jaar 2016 bood ook veel kansen voor nieuwe samenwerkingsverbanden en projecten. Onder andere zijn projecten op gebied van financiële zelfredzaamheid, toeleiding naar de arbeidsmarkt en het in hun kracht zetten van kinderen op AZC's dit jaar gestart of hebben een vervolg gekregen.

We hebben in 2016 zowel in de centrale opvang als in de gemeenten de werkzaamheden zien toenemen als gevolg van een groeiend aantal cliënten en uitbreiding van taken en opdrachten. Begin 2016 waren er naast de reguliere AZC's nog meerdere noodopvanglocaties, waar veel asielzoekers al maanden aan het wachten waren op de start van de asielprocedure. Gaandeweg het jaar zijn de asielzoekers ingestroomd in de asielprocedure en kwam er een eind aan het lange wachten en kwam er duidelijkheid over hun toekomst in Nederland. De vergunninghouders werden gekoppeld aan gemeenten. Inmiddels zijn alle noodopvanglocaties gesloten en hebben onze collega's op de locaties in de gemeenten het druk met de maatschappelijke begeleiding van statushouders, het bevorderen van de integratie en participatie en de voorlichting over inburgering. Nieuw in dit jaarverslag is de participatieverklaring, waar vluchtelingen onder onze leiding van een trainer met elkaar in gesprek gaan over de kernwaarden van onze Nederlandse samenleving, te weten: vrijheid, gelijkwaardigheid, solidariteit en participatie. Deze workshops heeft VluchtelingenWerk Midden-Nederland zelf ontwikkeld. Bovenstaande ontwikkelingen hebben bijgedragen aan het verder vormgeven van versnelde integratie.

Eind oktober heeft VluchtelingenWerk Midden-Nederland een symposium 'Samen sterk voor vluchtelingen' georganiseerd. In verschillende workshops zijn we met gemeenten, het COA en andere samenwerkingspartners in gesprek gegaan over de werkzaamheden en samenwerkingsmogelijkheden. De centrale vraag was hoe we samen zo optimaal mogelijk sterk staan voor vluchtelingen. Onderwerpen waren onder andere participatie op de arbeidsmarkt, gezinshereniging, maatschappelijke begeleiding nieuwe stijl en financiële zelfredzaamheid.

De eerder voorgenomen fusie met onze 'buren' van VluchtelingenWerk Noordwest-Nederland is in de loop van 2016 weer actueel geworden. Het streven naar een minder kwetsbare organisatie waarin de kwaliteit van dienstverlening toeneemt en de kosten beter beheerst kunnen worden blijft overeind. Bovendien is de samenwerking op het terrein van projecten en inburgering al zeer nauw. In de loop van 2017 hopen we deze samenwerking te gaan voortzetten in een fusie.

Al met al kijken we terug op een mooi jaar waarin we onze organisatie hebben kunnen uitbouwen en onze samenwerkingsrelaties hebben kunnen bestendigen. Dat gaat nooit vanzelf en heeft de nodige inspanningen gevergd van onze medewerkers, maar we doen het graag en we doen het goed. In dit jaarverslag laten we graag zien wat VluchtelingenWerk Midden-Nederland voor asielzoekers en vluchtelingen in de regio heeft kunnen betekenen en bereiken.

Dank aan alle medewerkers en vrijwilligers voor hun geweldige inzet. Zij staan voor een bevlogen en solide organisatie. Onze teams bieden ondersteuning en begeleiding aan vluchtelingen en asielzoekers en behartigen daarmee hun belangen. En dat doen we niet alleen voor, maar ook met hen samen.

Gemeenten en samenwerkingspartners danken wij voor de constructieve samenwerking en het vertrouwen dat zij in onze organisatie stellen. VluchtelingenWerk Midden-Nederland ervaart dit vertrouwen als een bestendige basis voor ons partnerschap waarmee we gezamenlijk staan voor een goede opvang en begeleiding van asielzoekers en vluchtelingen in Nederland. Samen staan we sterk voor vluchtelingen.

Klaas van Gelder
Directeur-bestuurder
VluchtelingenWerk Midden-Nederland

Stichting VluchtelingenWerk Midden-Nederland is één van de zeven regionale stichtingen van de Vereniging VluchtelingenWerk Nederland. De stichting is actief in vierentwintig gemeenten en op zeven asielzoekerscentra en één gezinslocatie in de provincies Utrecht en Flevoland en in het Gooi. VluchtelingenWerk Midden-Nederland was ook actief op noodopvanglocaties. Het regiokantoor van de stichting bevindt zich in de stad Utrecht.

2.1 Doelstelling

Stichting VluchtelingenWerk Midden-Nederland heeft ten doel het zich op basis van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens in te zetten voor de bescherming van asielzoekers en vluchtelingen en overige vreemdelingen door persoonlijke steun en belangenbehartiging bij hun toelating, opvang en maatschappelijke participatie in het werkgebied van de stichting, en voorts al hetgeen met het vorenstaande rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin van het woord (Statuten, art. 2.1).

VluchtelingenWerk Midden-Nederland maakt deel uit van de Vereniging VluchtelingenWerk Nederland. De missie van de Vereniging is vastgesteld op de Algemene Ledenvergadering in maart 1998 en vastgelegd in art. 2 lid 1 van de statuten van de Vereniging VluchtelingenWerk Nederland. De missie van de Vereniging luidt als volgt:

De Vereniging VluchtelingenWerk Nederland is een onafhankelijke, breed samengestelde professionele organisatie die zich op basis van de Universele Verklaring van de Rechten van de mens en met vele vrijwilligers inzet voor bescherming van asielzoekers en vluchtelingen door persoonlijke steun en belangenbehartiging bij hun toelating, opvang en maatschappelijke participatie.

2.2 Kernactiviteiten

VluchtelingenWerk Midden-Nederland verdeelt haar kernactiviteiten onder in de volgende categorieën: asiel, integratie en participatie. Daarnaast worden op verschillende gebieden projecten uitgevoerd.

Binnen deze categorieën worden onder meer de volgende activiteiten uitgevoerd:

- Procesbegeleiding asiel
- Juridische ondersteuning en begeleiding gezinshereniging
- Maatschappelijke begeleiding
- Inburgering

Daarnaast zijn er diverse projecten op onder andere het gebied van arbeidsparticipatie, schuldhulppreventie, ondersteuning bij taalverwerving en de vorming van een sociaal netwerk, kindersprekuren en toekomstoriëntatie. Verder richt de organisatie zich op het vergroten en verbreden van het draagvlak voor vluchtelingen en asielzoekers.

De ondersteuning en begeleiding van asielzoekers en vluchtelingen is vaak complex en intensief, maar is altijd gericht op het zo spoedig mogelijk bewerkstelligen van de zelfredzaamheid van de cliënt.

2.3 Juridische structuur

VluchtelingenWerk Midden-Nederland is een stichting, statutair gevestigd in de gemeente Utrecht. VluchtelingenWerk Midden-Nederland is een rechtspersoon en hanteerde tot 1 oktober 2016 het bestuursmodel, dat wil zeggen een uitvoerend directeur onder verantwoordelijkheid van een bestuur. Vanaf 1 oktober 2016 wordt het raad van toezicht-model gehanteerd. Dat wil zeggen een directeur-bestuurder die zelfstandig bevoegd is onder toezicht van een raad. De taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van directeur-bestuurder en raad van toezicht zijn statutair vastgelegd. Leden van raad de van toezicht van VluchtelingenWerk Midden-Nederland ontvangen geen beloning. Stichting VluchtelingenWerk Midden-Nederland is lid van de Vereniging VluchtelingenWerk Nederland.

Directievoering

De directievoering in 2016 was in handen van Klaas van Gelder. De directeur is ingeschaald conform de CAO Welzijn in schaal 14 en ontvangt geen bonus of premie. De taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de directeur zijn statutair vastgelegd. Met de directeur wordt jaarlijks een functioneringsgesprek gehouden.

De ondernemingsraad (OR)

In 2016 kende VluchtelingenWerk Midden-Nederland een ondernemingsraad, bestaande uit drie leden: Joke van Vessem (voorzitter), Wilma van Olst en Birgitta van de Ven. De ondernemingsraad heeft maandelijks (met uitzondering van de twee zomermaanden) overleg met de directeur.

Begin 2016 is de ondernemingsraad door het bestuur in een overleg geraadpleegd in verband met het opschorten van de voorgenomen fusie. Na het overleg heeft het bestuur de OR verzocht hun standpunten schriftelijk te bevestigen hetgeen gebeurd is in de vorm van een adviesbehandeling. In mei 2016 zijn de gesprekken over een beoogde fusie met VluchtelingenWerk Noordwest-Nederland (twee regionale stichtingen in het werkgebied Noord-Holland die eerst samen fuseren) opnieuw gestart. De beoogde fusiedatum is 1 juli 2017. In de voorbereiding daarvan ontving de OR twee adviesaanvragen omtrent de omvorming naar een raad van toezicht model, en de benoeming van een directeur-bestuurder. Naast de adviesaanvraag met betrekking tot de voorgenomen fusie ontving de OR vier instemmingsverzoeken inzake de personeelsgids, met betrekking op de vergoeding van de reiskosten woon-werkverkeer van de medewerkers, het privacy protocol en het functieprofiel van het hoofd bedrijfsbureau. Deze vonden plaats vooruitlopend op het invoeren van het functieboek dat door de hele Vereniging regionaal wordt geïmplementeerd.

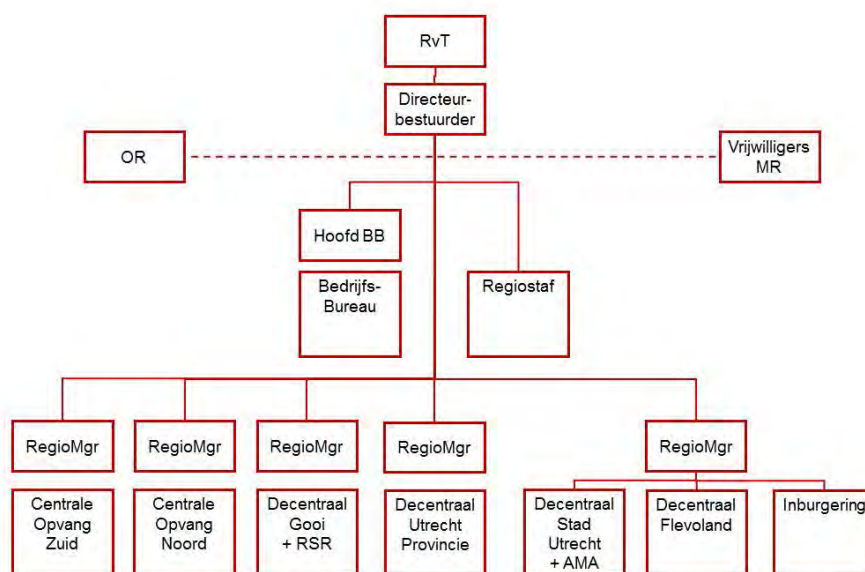
In de overlegvergaderingen is de OR door de directie steeds op de hoogte gehouden van de voortgang van de fusiebesprekingen. Begin 2017 zal de OR over de voorgenomen fusie een adviesaanvraag ontvangen.

De vrijwilligersraad

Sinds 2015 kent VluchtelingenWerk Midden-Nederland een vrijwilligersraad, het medezeggenschapsorgaan van de vrijwilligers. De raad bestond in 2016 uit de volgende personen: Frans Roemen (voorzitter), Anneke de Jong, Han le Nobel (tot juli 2016), Gerrie Oggel (vanaf september 2016), Lucien Papenhuizen, Ina Schaafsma en Rob van IJperen.

Er zijn in 2016 acht overlegvergaderingen van de raad met de directie geweest. De vrijwilligersraad ontvangt net als de OR de adviesaanvragen omtrent de organisatorische veranderingen, zoals de wijziging in het governance model en de adviesaanvragen over de voorgenomen fusie. Eén van de vergaderingen was geheel gewijd aan de adviesaanvraag omtrent de voorgenomen fusie met VluchtelingenWerk Noordwest-Nederland.

Organogram

Locaties

VluchtelingenWerk Midden-Nederland ondersteunt asielzoekers op zeven asielzoekerscentra (AZC's) in Almere, Dronten, Luttelgeest, Utrecht, Zeist, Leersum en Overberg en één gezinslocatie (GL) in Amersfoort.

Daarnaast wordt de ondersteuning en begeleiding aan vluchtelingen in vierentwintig gemeenten uitgevoerd vanuit kantoren in Almere, Baarn, De Ronde Venen, Dronten, Hilversum/Wijdemeren, Huizen (HBEL), IJsselstein, Montfoort, Weesp, Naarden (Gooise Meren), Emmeloord, Soest, Stichtse Vecht, Urk, Utrecht Stad (2 kantoren), Woudenberg en Zeist.

Personeel

Personeel	Aantal	FTE
Personeel in loondienst per begin verslagjaar (31-12-2015)	66	51,18
Personeel in loondienst per einde verslagjaar (2016)	94	74,92

In 2016 waren gemiddeld 79 medewerkers in dienst, hetgeen 59,12 FTE betrof.

Het gemiddelde ziekteverzuimpercentage ligt in 2016 op 3,53%. Dit is een daling ten opzichte van 2015. De oorzaak hiervan ligt in minder langduriger ziektegevallen. De gemiddelde verzuimduur lag in 2016 op 5,15 dagen.

In 2016 hebben 8 personen de organisatie verlaten op eigen verzoek (4,56 FTE). Van 3 personen is het tijdelijk contract niet verlengd. 40 mensen zijn in 2016 ingestroomd in de organisatie (27,59 FTE). Deze instroom heeft te maken met de verhoogde instroom van asielzoekers in Nederland en de daarmee gepaard gaande toegenomen activiteiten van VluchtelingenWerk Midden-Nederland.

Vrijwilligers	Aantal
Gemiddeld aantal vrijwilligers eind 2016	1164

Eind 2016 waren 1164 vrijwilligers werkzaam binnen VluchtelingenWerk Midden-Nederland, verdeeld over de diverse centrale en decentrale locaties, de projecten en het regiokantoor. Van deze groep is ongeveer een derde actief als taalcoach.

2.4 Elementen van het gevoerde beleid 2016

Het belangrijkste element van ons beleid is en blijft dat onze cliënten, de asielzoekers en vluchtelingen, kunnen rekenen op kwalitatief hoogwaardige begeleiding van VluchtelingenWerk Midden-Nederland bij het opbouwen van hun nieuwe bestaan in Nederland.

Het jaar 2016 had een aantal voorname aandachtspunten:

- Tegemoetkomen aan de vraag van gemeenten om een uitbreiding van de werkzaamheden, onder andere op het gebied van participatiebevordering, de participatieverklaring en de versnelling van integratie;
- Handhaven van een hoog kwaliteitsniveau van onze begeleiding en ondersteuning, ondanks de toename van het aantal cliënten in zowel centrale opvang als in de gemeenten;
- De bestendiging van de snelle organisatorische groei die in 2015 gestart was en zich in 2016 nog doorzette;
- Het schetsen van een heldere toekomst voor de organisatie, nadat het interne fusietraject met de twee collega-stichtingen gestaakt was.

Het eerste halfjaar is de organisatie nog flink doorgegroeid tot het huidige niveau. Dit had te maken met een verveelvoudiging aan cliënten maar ook de vraag aan VluchtelingenWerk Midden-Nederland om extra taken en projecten uit te voeren. Met name bij onze gemeentelijke partners constateerden we een toename in het aantal vragen en opdrachten en dat ook gemeenten plannen ontwikkelden met daarin een rol voor VluchtelingenWerk. Een belangrijke nieuwe dienstverlening van VluchtelingenWerk Midden-Nederland zijn de in 2016 ontwikkelde workshops voor het participatieverklaringstraject.

Om dit goed en zorgvuldig te doen moest de ondersteunende kant van de organisatie uitgebreid worden. Bovendien vraagt een uitbreiding van nieuwe betaalde medewerkers en vrijwilligers ook om heldere werkprocessen en procedures voor de werving en inwerken van nieuw personeel. Tevens vergt een verdubbeling van de organisatie ook het nodige van de administratieve ondersteuning.

De jarenlange ervaring bij VluchtelingenWerk heeft ook geleerd dat een dergelijke groei meestal tijdelijk en van relatief korte duur is. Desondanks is het in 2016 gevoerde beleid er op gericht geweest de organisatie in de basis te verstevigen en zorg te dragen voor continuïteit in de personeelsbezetting. Groei was noodzakelijk om de kwaliteit van dienstverlening te handhaven bij een toegenomen aantal cliënten en opdrachten.

Tegen de achtergrond van deze consolidatie van de organisatie speelde de voorgenomen interne fusie met de twee collega-regionale stichtingen VluchtelingenWerk Noordwest Holland en VluchtelingenWerk Amstel tot Zaan. Deze interne fusie is onderdeel van een grotere opschaling binnen de landelijke organisatie die als doel heeft om de kwetsbaarheid te verminderen, de kosten beter te beheersen en de kwaliteit te verhogen. In januari bleek een fusie per medio 2016 nog niet haalbaar en heeft het bestuur van VluchtelingenWerk Midden-Nederland zich teruggetrokken uit de fusie en een pauze ingelast. De doelstellingen van de vereniging bleven onverminderd van kracht en de voorgenomen fusie werd gepland voor juli 2017.

Met nieuwe energie is vanaf de zomer gewerkt aan de voorbereidingen van de realisatie van de eerder voorgenomen fusie. Per 1 oktober is de governance structuur van de gehele vereniging VluchtelingenWerk en dus ook de stichting VluchtelingenWerk Midden-Nederland gewijzigd naar het raad van toezicht-model. Dit gaf ook juridisch voldoende basis om de fusie per medio 2017 realiseerbaar te maken. Het gevoerde beleid is hier zeer toekomstgericht geweest, vaak in overleg met de fusiepartner(s). Daarnaast heeft de vereniging VluchtelingenWerk Nederland eind 2016 de 'Visie 2020' vastgesteld die een goede leidraad geeft voor de transitie naar een sterke regionale stichting die lokaal verankerd is in de gemeenten, regionaal samenwerkt met ketenpartners en landelijk een heldere en duidelijke rol heeft in de landelijke organisatie.

In het jaar 2016 kwamen zowel de baten als de lasten van de stichting hoger uit dan begroot. De dynamiek in ons werkveld, waarin de inkomsten afhankelijk zijn van een sterk fluctuerend aantal cliënten, maakt een adequate sturing op een nihil resultaat tot een uitdaging. In 2016 werd een groot financieel resultaat behaald. Dit overschot kwam tot stand door een samenloop van omstandigheden.

Evenals in 2015 kwamen de gemeentelijke overheden in het werkgebied van de stichting gedurende het lopende financiële jaar af met hun subsidiebeschikkingen, waardoor een tijdige besteding van alle ter beschikking gestelde middelen niet altijd tot de mogelijkheden behoorden. De afgelopen jaren is de financieringsvorm verschoven van een vaste vorm van subsidie naar subsidie op basis van aantallen trajecten tegen een vaste prijs. Als gevolg van de sterke groei in aantallen gedurende de laatste twee jaren zijn de kosten per traject gedaald. De subsidie per traject werd niet aangepast. Dit is een oorzaak van een hoog financieel resultaat. Bovendien is circa de helft van het resultaat verklaarbaar uit incidentele baten. Om praktische redenen is de in 2016 voorgenomen fusie met twee andere leden van de Vereniging VluchtelingenWerk Nederland verdaagd naar 2017. In het licht van de voorgenomen fusie is er terughoudend met kosten omgegaan.

Ultimo 2016 is de financiële positie van de stichting uitstekend te noemen. Het eigen vermogen telt ruim de helft van het balanstotaal. De liquiditeit is ruimschoots voldoende om de schulden op korte termijn te voldoen. In 2016 is extra aandacht gegeven aan de bedrijfsvoering. Beheersing van de kwaliteit en kwantiteit van onze dienstverlening aan vluchtelingen blijft ons uitdagen.

Binnen het eigen vermogen zijn bestemmingsreserves opgenomen die continuering van beleid in 2017 mogelijk maken.

3.1 Ontwikkelingen gedurende het boekjaar

De gevolgen van een hoge instroom van vluchtelingen in 2016 zijn ook terug te zien in de jaarrekening. Een groei van aantal cliënten leidde tot meer werkzaamheden. Daarnaast werd het takenpakket ook verbreed en nieuwe taken en opdrachten toegevoegd. Het personeelsbestand is daardoor fors toegenomen en derhalve de personeelslasten hoger dan begroot. Hiervoor zijn ook extra aanvullende subsidieverzoeken toegekend. Deze middelen kwamen deels in de loop van het jaar. Activiteiten zijn pas gestart op het moment dat er voldoende zekerheid bestond over het toekennen van de beschikking, waardoor er nog middelen resteren. Deze middelen worden waar het verplichtingen voor aangevane trajecten betreft opgenomen onder vooruit ontvangen subsidies. Waar het overschotten betreft worden deze bij resultaatbestemming toegevoegd aan met name een bestemmingsreserve gericht op verbetering van de kwaliteit van onze dienstverlening aan vluchtelingen. Voor het overige is onze continuïteitsreserve aangevuld. Deze reserve dient het voortbestaan van onze organisatie voor een langere periode.

De voorgenomen fusie met twee collega stichtingen is terug te vinden in een bestemmingsreserve voor deze fusie. Deze bestemmingsreserve is gevormd aan de hand van een begroting van de te maken kosten. Deze begroting is verdeeld naar rato van de omvang van de betrokken partners. Ook het in de CAO vastgelegde loonbaanbudget is opgenomen als balanspost.

3.2 Behaalde omzet en resultaten

Het resultaat is hoger dan begroot door de extra middelen die zijn toegekend. Per subsidiestroom verschilt het resultaat. Bij de centrale opvang en sommige gemeenten is er een positief resultaat behaald.

Zowel de inkomsten als de uitgaven bij Inburgering waren hoger dan begroot. Het resultaat is positief. Het positieve resultaat wordt aan Inburgering besteed in 2017 en verdere jaren.

VluchtelingenWerk Midden-Nederland kent twee fondsen. Het vluchtelingenfonds dat vanuit de landelijke organisatie VluchtelingenWerk Nederland gedecentraliseerd is in de regio. De voorwaarden van dit fonds zijn strikt omschreven. Datzelfde geldt voor het fonds ten behoeve van ex-AMA's in Utrecht.

3.3 Financiële positie (solvabiliteit en liquiditeit)

Er is dit boekjaar sprake van een goede liquiditeit. Het balanstotaal van de liquide middelen per 31-12-2016 bedraagt € 2.575.368. Daarmee is er ruim voldoende liquiditeit om aan de verplichtingen te voldoen. Er is geen sprake van vreemd vermogen.

3.4 Overig

VluchtelingenWerk Midden-Nederland maakt voor haar betalingsverkeer gebruik van de normale betalingsrekeningen. Er wordt niet risicovol belegd. Er wordt voor niet direct benodigd werkkapitaal gebruik gemaakt van een spaarrekening bij de ASN.

3.5 Aandacht voor fondsenwerving en acquisitie

VluchtelingenWerk Midden-Nederland is voor haar inkomsten afhankelijk van overheidssubsidies, donaties en de werving van projectgelden bij fondsen. Deze gelden zijn meestal gekoppeld aan kwantiteit van vluchtelingen en asielzoekers. Dat is een kwetsbare positie. Door de inkomsten te spreiden over het huidige beperkte aantal geldstromen wordt die kwetsbaarheid slechts in beperkte mate ondervangen.

De kwetsbaarheid is er ook omdat er diverse vormen van gemeentelijke subsidies bestaan. Trajectvergoedingen stijgen en dalen in hun totaliteit mee met de ontwikkelingen in budgetruimte bij gemeenten en grootte van de instroom en taakstelling. In een opgaande markt is dat een voordeel; in een neergaande kan dat een nadeel zijn. Omgekeerd geldt dat voor de basissubsidies. In een aantal gemeenten wordt een combinatie van beide financieringsvormen verstrekt.

VluchtelingenWerk Midden-Nederland heeft sinds 2014 een inburgeringsaanbod, dat wordt aangeboden conform de richtlijnen van Vereniging VluchtelingenWerk Nederland. In 2016 is een goed resultaat bereikt, dit resultaat zal deels worden ingezet om activiteiten uit te breiden. VluchtelingenWerk Midden-Nederland heeft sinds de audit begin 2016 het Blik-op-Werk-keurmerk voor de inburgeringsactiviteiten.

Het overgrote deel van de lasten in de begroting bestaat uit personeelslasten, deze zijn in 2016 fors toegenomen. Om het risico van een groot vast personeelsbestand te ondervangen wordt een norm gehanteerd dat er ten minste 25% tijdelijke arbeidsovereenkomsten zijn in relatie tot de totale personeelslasten. Aan deze norm is in 2016 ruimschoots voldaan.

De uitbreiding van taken en opdrachten heeft in 2016 gezorgd voor aanvullende inkomsten voor begeleiding door VluchtelingenWerk Midden-Nederland in de centrale opvang en in de gemeenten. Bestaande samenwerkingen zijn gecontinueerd.

Instroom

Hoewel in begin 2016 de instroom nog heel hoog was kan VluchtelingenWerk Midden-Nederland het jaar 2016 als volgt kenschetsen: verminderde asielinstream enerzijds, maar een hoge taakstelling anderzijds en daarnaast veel verhuizingen van locaties. Dit verhoogde de werkdruk en vroeg veel van de flexibiliteit van medewerkers.

De onrust in de wereld, met name de oorlog in Syrië en het totalitaire en onderdrukkende regime in Eritrea, heeft mensen ertoe gedwongen om te vluchten. In de zomer van het jaar 2015 zagen we een flinke toename van het aantal asielaanvragen. Vooral in de maanden augustus t/m november werden er veel aanvragen ingediend. Vanaf begin 2016 zagen we de aantallen weer langzaam afnemen en deze trend zette zich door in de rest van 2016. Het feit dat de aantallen asielaanvragen drastisch zijn afgenomen is helaas niet gerelateerd aan meer veiligheid in de genoemde gebieden, maar was met name het gevolg van de deal die in maart met Turkije is gesloten, waardoor vluchtelingen worden teruggestuurd naar Turkije als ze in Griekenland aankomen. Ook zijn er veel grenzen op de Balkan gesloten waardoor doorreizen naar Nederland veel moeilijker is geworden.

Syriërs en Eritreeërs waren voor de afgelopen twee jaar de grootste groepen asielzoekers die een aanvraag voor bescherming indienden. In 2015 ging het om een totaal aantal aanvragen van 58.880, waarvan er 13.845 afkomstig waren van gezinsherenigers. In 2016 ging het om een totaal aantal aanvragen van 31.642, waarvan 11.814 gezinsherenigers.

In het begin van 2016 hadden we nog te maken met de gevolgen van de instroom in 2015. Zowel in 2015 als in 2016 zijn er veel nieuwe opvanglocaties geopend zowel noodopvanglocaties als asielzoekerscentra. Vanaf de zomer in 2016 was er minder opvangcapaciteit nodig en zijn alle noodopvanglocaties geleidelijk aan gesloten. Een aantal noodopvanglocaties zijn 'ingepakt', zodat de opvangcapaciteit snel kan worden opgevoerd indien dit weer nodig mocht zijn.

Deze sluitingen en omvorming van locaties vergden veel flexibiliteit van de organisatie. Op de nieuwe opvanglocaties moesten met spoed kantoren worden geopend en betaalde en onbetaalde medewerkers worden ingezet. Later in het jaar zijn veel locaties weer dichtgegaan en moest gekeken worden naar de inzet van de medewerkers op andere locaties. Om ervoor te zorgen dat er overal voldoende kennis en expertise beschikbaar was, zijn nieuwe mensen naast meer ervaren medewerkers geplaatst en ingewerkt. Op nieuwe locaties zijn ook ervaren vrijwilligers ingezet, die de nieuwe vrijwilligers in konden werken.

Gezinsherenigingen

Zowel op de centrale als de decentrale locaties hebben we te maken gehad met grote aantallen gezinsherenigingsaanvragen. De gezinsherenigingsprocedure is complex en arbeidsintensief. De gevolgen van eventuele fouten zijn groot, de wachttijden bij de IND zijn lang en dat legt grote druk op de cliënten. Velen zitten in grote onzekerheid over het welzijn van hun gezinsleden, wat uiteraard ook zijn weerslag heeft op de medewerkers.

Huisvesting

In 2016 is huisvesting een aspect dat zowel voor onze doelgroep als voor onszelf speelde. Op de decentrale locaties is in 2016 niets te merken van de terugloop van asielaanvragen. De taakstelling is hoger dan in 2015, bovendien zijn de werkzaamheden uitgebreid. Dit als gevolg van het bestuursakkoord 'Verhoogde Asielinstroom' dat op 27 november 2015 is gesloten tussen VNG, IPO en de Rijksoverheid. Door de toename van het aantal cliënten hebben we op veel locaties extra uren in moeten zetten, veel nieuwe vrijwilligers moeten werven en zijn ook het aantal werkplekken uitgebreid. In sommige gevallen hebben we moeten verhuizen om dit te bewerkstelligen.

Als organisatie zijn we heel blij met de onverminderde inzet van onze vrijwilligers en stagiaires. Ook dit jaar hebben wij weer veel van hen gevraagd en een groot beroep op hen gedaan. Een bijzondere categorie vormen onze vrijwillige tolken. Dit zijn vaak (oud-)cliënten. Wij werken graag met behulp van een persoonlijke tolk omdat dit de kwaliteit van de begeleiding bevordert. Tegelijkertijd zien we dat het doen van dit vrijwilligerswerk ook bijdraagt aan de eigen participatie.

Voor de gemeentes en woningcorporaties was het een grote uitdaging om iedereen te huisvesten. De wil was overduidelijk wel aanwezig, maar niet altijd kon alles binnen de wenselijke termijn worden gerealiseerd. Het feit dat corporaties sinds 2016 passend moeten huisvesten heeft dit niet gemakkelijker gemaakt. In veel gemeentes is daarom gekeken naar alternatieve wijzen van huisvesten. Zo is in meerdere gemeentes besloten om een woning beschikbaar te stellen aan enkele alleenstaanden.

Hierbij worden alle noodzakelijk randvoorwaarden in ogenschouw genomen die het samenwonen dienen te laten slagen. Hierbij valt te denken aan extra woonbegeleiding.

Aandacht en publiciteit

De toename van het aantal asielzoekers en vluchtelingen heeft er ook voor gezorgd dat er onverminderd veel aandacht was voor deze doelgroep. Dat merkten we aan het aantal vrijwilligers dat zich aanmeldde, de vele verzoeken van scholen en instellingen om voorlichting te komen geven of het verzoek om een of meerdere vluchtelingen hun verhaal te laten vertellen, de vele verzoeken vanuit te media, maar ook de protesten bij de komst van een nieuwe opvang of bij de huisvesting van vluchtelingen. We hebben geen gehoor kunnen geven aan alle verzoeken, maar we zijn regelmatig aanwezig geweest.

We hebben gemerkt dat het beeld dat veel mensen hebben van een vluchteling niet altijd overeenkomt met de realiteit. Om te laten zien hoe het leven van een vluchteling op een AZC er daadwerkelijk uit ziet hebben we op 24 september in samenwerking met het COA een Open AZC-dag georganiseerd. Op deze dag konden bezoekers een kijkje nemen op het AZC en deelnemen aan verschillende workshops. Bijna alle AZC's en noodopvangen hebben die dag hun deuren geopend. Het was een zonovergoten dag en de opkomst was hoog. Er wordt dan ook teruggekeken op een geslaagde dag.

4.1 Centrale opvang

Werkzaamheden in de centrale opvang

Juridische begeleiding

In elke opvanglocatie van het COA zijn medewerkers van VluchtelingenWerk aanwezig. Zij begeleiden en ondersteunen de asielzoekers en vluchtelingen woonachtig op het centrum tijdens hun asielprocedure en de gezinshereniging. De begeleiding wordt gedaan door vrijwilligers met ondersteuning van een betaalde kracht.

In de POL (Proces Opvang Locatie) geven we voorlichting aan de asielzoekers die net hun aanvraag hebben ingediend. Er wordt uitleg gegeven over de asielprocedure, waaronder ook de gehoren bij de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) en de verschillende stappen die worden doorlopen. Ook wordt uitleg gegeven over de verschillende partijen waar men mee te maken krijgt, zoals het COA, de advocaat, de Immigratie- en Naturalisatiedienst en VluchtelingenWerk zelf. Het doel is dat de asielzoekers goed voorbereid de procedure ingaan en weten wat er van hen verwacht wordt.

In het vervolg van de procedure kunnen de asielzoekers terecht bij VluchtelingenWerk met al hun vragen rondom de procedure. Alle brieven die ze krijgen van de IND en advocaat zijn in het Nederlands, deze worden daarom aan hen uitgelegd. Ook de vervolgstappen in de procedure worden uitgelegd en indien nodig wordt contact gelegd met de advocaat.

De begeleiding gebeurt zoveel mogelijk aan de hand van een vluchtverhaalanalyse (VVA). Middels een hiertoe ontwikkelde tool wordt er een analyse gemaakt van het specifieke vluchtverhaal van de asielzoeker. Op deze wijze kan de asielzoeker beter worden geïnformeerd over de manier waarop het asielrelaas nader kan worden onderbouwd en kan er worden gezocht naar relevante landeninformatie en jurisprudentie. Dit gebeurt in samenwerking met de advocaat.

Er wordt door de werkbegeleiders proactief (ongevraagd) en reactief (gevraagd) gesignaleerd aan het Landelijk Bureau ten behoeve van de collectieve belangenbehartiging. Het gaat dan meestal om knelpunten, misstanden en ook good practices. Gevraagde signalering kan gebruikt worden bij monitor-onderzoeken en voor beleidsnotities en –brieven.

Gezinshereniging

Vluchten betekent vaak niet alleen het moeten verlaten van huis en haard, of wat daar nog van over is, maar veel belangrijker het moeten achterlaten van gezinsleden. Wanneer een vluchteling een asielstatus heeft gekregen is er veelal maar één prioriteit: zo spoedig herenigen met de gezinsleden die achter zijn gebleven of tijdens de vlucht verloren zijn geraakt. De procedure voor gezinshereniging is ingewikkeld en duurt vaak lang. Daarom is de ondersteuning van de (vrijwillige) medewerkers van VluchtelingenWerk op de AZC's hierin voor onze cliënten zo belangrijk. Zij geven informatie en advies omtrent de procedure, helpen bij het invullen en indienen van de aanvraag, het onderhouden van contact met de Immigratie- en Naturalisatiedienst, het verzamelen van bewijsmiddelen - de gezinsband moet immers worden aangetoond - of het overtuigend aanvoeren van bewijsnood.

In dat geval wordt verzocht om een DNA onderzoek of een interview op de Nederlandse ambassade in het land van herkomst of een omliggend land.

Op het moment dat de gezinsleden een positieve beslissing op de aanvraag op hereniging ontvangen, moeten er vaak ook nog veel praktische zaken geregeld worden. Hierbij valt te denken aan het maken van een afspraak voor het ophalen van een visum op de Nederlandse ambassade, regelen van eventuele uitreisvisa, maar ook aan het regelen van assistentie voor alleen reizende minderjarige kinderen.

Het afgelopen jaar hebben de medewerkers van VluchtelingenWerk 1538 gezinsherenigingsaanvragen opgestart. Een aanvraag kan meerdere gezinsleden betreffen.

Begeleiding van uitgeprocedeerde asielzoekers

VluchtelingenWerk staat in de eerste plaats asielzoekers bij in hun vraag om bescherming en vindt dat alle vluchtelingen en asielzoekers recht hebben op een eerlijke asielprocedure, goede opvang en - als zij niet mogen blijven - op een veilige en duurzame terugkeer. Als een asielzoeker uitgeprocedeed raakt, zal VluchtelingenWerk samen met de asielzoeker in gesprek gaan over de mogelijkheden en de onmogelijkheden ten aanzien van verblijf in Nederland. Als VluchtelingenWerk van mening is dat een asielzoeker onterecht is afgewezen en bescherming nodig heeft, zal zij de asielzoeker bijstaan in het verkrijgen van bescherming in Nederland. Als na een zorgvuldige asielprocedure blijkt dat bescherming niet aan de orde is, ondersteunen we bij het vinden van een nieuw toekomstperspectief.

Centrale opvang locaties VluchtelingenWerk Midden-Nederland

AZC Leersum

AZC Leersum had in 2016 een bezetting van gemiddeld 560 bewoners met een doorstroom van ongeveer 25 bewoners per week. Alle reguliere werkzaamheden centrale opvang worden verricht.

De begeleiding van cliënten uit Syrië die een aanvraag voor gezinshereniging hadden ingediend werd dit jaar door de vrijwilligers als intensief ervaren door de lange wachttijd bij de IND van 6 maanden of langer bovenop de lange wachttijd die velen hadden doorgebracht, voordat ze hun asielstatus kregen. Vooral de wanhoop en zorg om gezinnen in de conflictgebieden, zoals Aleppo zorgden voor veel stress en deed een sterk beroep op de steun van begeleiders.

Daarnaast groeide de instroom van asielzoekers die in een Dublin-procedure zaten, waardoor voorlichting en uitleg over Dublin-procedures een groeiende activiteit werd. De Dublin-verordening houdt in dat asielzoekers hun asielprocedure moeten doorlopen in het land waar ze als eerste Europa binnenkomen. De laatste maanden van 2016 had zeker een derde van onze afspraken betrekking op Dublin-zaken. Een deel van deze groep cliënten was echter moeilijk te bereiken, doordat men niet op afspraken kwam. De meeste asielzoekers met een Dublin-claim wachtten, nadat zij zijn uitgeprocedeed de overdracht naar het Dublinland niet af, maar vertrekken zelf weer uit de opvang met onbekende bestemming. Voor enkele zeer schrijnende situaties van vrouwen met kinderen uit Syrië of Irak konden we in samenwerking met de medisch/psychisch hulpverleners en advocaten nog bepleiten dat de Dublinclaim verviel en ze toegelaten werden tot de nationale asielprocedure.

POL AMV Overberg

POL (procesopvanglocatie) AMV (Alleenstaande Minderjarige Vreemdelingen) Overberg heeft een capaciteit van 200 jongeren tussen de 14 en 18 jaar. In het voorjaar 2016 heeft het COA besloten om de opvang van minderjarigen te beperken tot maximaal 80 jongeren per locatie. Voor Overberg betekent dit dat er een continue overcapaciteit is van 120 bedden, die ingezet kunnen worden voor AMV-ers als de instroom plotseling toeneemt.

De jongeren verblijven over het algemeen voor maximaal 3 maanden op de POL, waarin zij door VluchtelingenWerk voorbereid worden op de asielprocedure. Na het doorlopen van de algemene asielprocedure worden zij overgeplaatst naar kleinschalige opvanglocaties.

De jongeren op POL-plekken AMV op AZC Leersum (35 jongeren tot zomer 2016), AZC Utrecht (35 jongeren tot zomer 2016), AMV Ermelo (80 jongeren vanaf april 2016) en AMV Amersfoort, locatie Zon&Schild (60 jongeren vanaf juni 2016) werden begeleid door VluchtelingenWerk Overberg als het gaat om de voorlichting en VVA gesprekken. In het team van POL AMV Overberg zijn 12 vrijwilligers actief.

AZC Utrecht

De capaciteit van AZC Utrecht is 650 plekken, waarvan 40 KVV-plekken. Op een KVV verblijven AMV-ers wiens asielverzoek is afgewezen of afgedaan zal worden in de verlengde asielprocedure. Alle reguliere werkzaamheden centrale opvang worden verricht.

Een aantal 'oude' zaken is opnieuw bekeken en is er voor een aantal een nieuwe procedure gestart met positief resultaat. Voor één zaak is in samenwerking met DT&V schrijnendheid aangevraagd vanwege de bijzondere omstandigheden van de cliënt, ook deze zaak is toegekend.

Verder lopen er momenteel veel gezinsherenigingen. Daar waar uitplaatsing naar een woning vrij lang kan duren, hebben we in het afgelopen jaar een aantal keer familie van verschillende bewoners die via gezinshereniging in Nederland zijn gearriveerd, mogen ontmoeten en dat is voor de medewerkers enorm leuk om mee te maken.

AZC Zeist

In 2016 was de capaciteit van AZC Zeist 364 plekken. Alle reguliere werkzaamheden centrale opvang worden verricht. Tot de zomer 2016 speelde voor veel bewoners gezinsherenigingsaanvragen en werd een groot deel van de tijd hieraan besteed. Naast gezinshereniging, speelde bij veel bewoners van AZC Zeist een Dublin-claim, waarbij eind 2016 de instroom van cliënten afkomstig uit Noord-Afrikaanse landen hoog was. Daarnaast lijkt het erop dat de gemiddelde leeftijd van cliënten omlaag gaat, we zien steeds meer alleenstaande jonge mannen, voornamelijk afkomstig uit Afghanistan. Eind december kwamen wij ook steeds meer bekeringszaken tegen, voornamelijk van asielzoekers uit Iran.

AZC Almere

In Almere heeft het AZC een capaciteit van 800 bedden. Het team beheert 912 actieve dossiers. In geval van gezinshereniging behandelde het team 376 dossiers. Er werden 57 VVA dossiers aangemaakt.

AZC Almere begeleidde het afgelopen jaar een groot aantal LHBT cliënten. Van 71 dossiers was bekend het om een LHBT zaak ging. Van de 71 ontvingen inmiddels 23 cliënten een positieve beschikking. In 37 dossiers werd een negatief besluit genomen en 11 zijn nog in afwachting van een beslissing.

Het aantal bed-bad-broodaanmeldingen bij de gemeente Almere was 9. Tot de opening van de nieuwe Noodopvang Pre-Pol op 23 mei 2016 waren er 50 Pre-Pol bewoners geplaatst in het AZC Almere.

De samenwerking met het COA, casemanagers en de DT&V was ook dit jaar weer een succes. Door het COA en DT&V wordt op tijd aangegeven als er een ontruiming plaats gaat vinden, zowel aan VluchtelingenWerk als ook aan de cliënten. Hierdoor kan VluchtelingenWerk ook op tijd bij de advocaten aangeven, om actie te ondernemen en op tijd bed-bad-brood aanvragen.

In september was er de open AZC dag. Het aantal bezoekers lag rond de 200. Dat was wat lager dan het verwachte aantal. Het was echter heel gezellig en het aantal positieve reacties was enorm.

In team van AZC Almere zijn 18 vrijwilligers actief, waarvan 10 mannen en 8 vrouwen, tevens zijn in het team 2 stageplekken studenten HBO Recht deeltijd. Ook de verdeling naar leeftijd in het team is prima, van de 20 teamleden zijn er 13 jonger dan 35. De anderen zijn boven de 35.

AZC Dronten

De capaciteit van AZC Dronten is eind 2016 700 plekken.

In het begin van het jaar werd bekend dat de POL-plekken veranderden naar AZC plekken. De aanvragen werden ingedeeld bij de IND en er werden veel vergunningen onder de, veelal Syrische, bewoners verleend. Van ons vroeg dit flexibiliteit: in korte tijd veel aanvragen gezinshereniging indienen.

Het aantal AMV-ers veranderde ook gedurende het jaar. In de zomer werd bekend dat het COA alleen nog AMV-ers gaat opvangen die in de VA-procedure zitten en het vervolg hiervan in de opvang afwachten (een zogenaamd KVV). Er zullen 45 plekken beschikbaar blijven voor hen op AZC Dronten. De samenwerking met Nidos en COA is nauw als het gaat om informatieverstrekking en begeleiding in de asielprocedure.

In de zomervakantie maakte COA bekend om van 100 bestaande plekken VBL-plekken te maken voor bewoners uit veilige landen van herkomst. Voor deze bewoners hebben wij wekelijks een spreekuur gehouden. Van deze plekken is ongeveer 3 maanden gebruik gemaakt.

Eind van het jaar werd bekend dat er een landelijke krimp als gevolg van de uitblijvende instroom volgt. Van de 1300 bewoners waarmee we in 2016 starten zullen we eindigen met 700 bewoners en 2017 ingaan.

In totaal zijn er 1721 personen bereikt. Er zijn 665 gezinsherenigingen begeleid, waarvan 320 nieuw opgestart.

AZC Luttelgeest

Begin 2016 waren er veel (premature) gezinsherenigingsaanvragen voor AMV'ers. Er was de eerste maanden plek voor 50 AMV'ers. Halverwege het jaar zijn er speciale AMV-campussen geopend in het land en zijn de AMV-plekken in Luttelgeest opgeheven.

Daarnaast was er de eerste maanden een grote instroom met voornamelijk statushouders of kregen de Syriërs in deze opvanglocatie een vergunning, dus nog meer gezinshereniging. Er zijn maar liefst 35 vrijwilligers actief geweest in deze hectische tijd.

Tot augustus heeft Luttelgeest ook POL-plekken gehad, dit aantal varieerde tussen de 40 en 80 plekken. Er zijn in het jaar 2016 nog veel Dublin'ers opgevangen geweest op het AZC. Zij kregen individuele voorlichting over hun procedure door onze medewerkers.

Er is maximaal aan 1236 bewoners een opvangplek toegewezen in 2016. Eind 2016 kwam het bericht dat de opvangcapaciteit gehalveerd zou worden. Voor begin 2017 betekent dit dat er maximaal 700 opvangplaatsen zijn.

Gezinslocatie Amersfoort

Sinds 2012 is AZC Amersfoort een Gezinslocatie (GL). Op de locatie verblijven in hoofdzaak uitgeprocedeerde gezinnen met minderjarige kinderen. In augustus 2016 is het centrum uitgebreid met 300 bedden. De extra bewoners die instroomden waren in heel verschillende stadia van hun asielaanvraag: in de verlengde asielprocedure, vergunninghouders, nareizigers en cliënten met een negatieve beschikking zonder kinderen en asielzoekers uit veilige landen van herkomst. De tijdelijke huisvesting en de nieuwe, diverse instroom bracht veel gevolgen met zich mee, zoals de werving van extra medewerkers, verhuizing van het kantoor naar de tijdelijke unit en nieuwe juridische materie (met name de gezinsherenigings-procedure). Na deze piek lijkt alles in 2017 weer terug te gaan naar de oude situatie als GL.

In het kader van het bezoek van de delegaties van partnerorganisaties van het project 'Met Opgeheven Hoofd' heeft onze partnerorganisatie Armenian Caritas op 23 september een bezoek gebracht aan de gezinslocatie in Amersfoort.

Noodopvanglocaties in 2016

Noodopvang Zeist

In de maanden april en mei 2016 waren alle 600 bedden van de noodopvang bezet. De periode daarvoor en daarna was rustiger, met een bezetting van ongeveer 100 bedden. Vanaf juni stroomde de noodopvang snel leeg. In mei 2016 zorgde het besluit van IND om de beslistermijn voor asielaanvragen te verlengen naar 15 maanden voor onrust onder de mensen op de locatie.

In de noodopvang zagen we betrekkelijk vaak de keuze voor vrijwillige terugkeer, aangezien de wachttijden in de asielprocedure voor veel mensen te hoog opliepen. Dit hield ook vaak verband met de benarde positie van achtergebleven vrouw en kinderen in het land van herkomst, vooral bij de Syriërs. In augustus is de noodopvang gesloten.

Noodopvang Lelystad, Schepenen en Zuiderwagenplein

In de twee noodopvanglocaties is er alleen op dinsdag spreekuur geweest. De locatie Schepenen was al in november 2015 geopend en het Zuiderwagenplein opende op 10 februari 2016 officieel. VluchtelingenWerk heeft op beide locaties groepsvoorlichting gegeven en in sommige talen individuele voorlichting over de asielprocedure etc. Eind augustus zijn de locaties gesloten.

Noodopvang Laren (Crailo)

Vanaf mei 2016 was Crailo ook weer een Pre-Pol locatie en hield VluchtelingenWerk ook een keer per week spreekuur. Hier was het niet nodig om voorlichting/voorbereiding over de asielprocedure te geven, omdat de bewoners vlak voor de gehoren uitstroonden naar de POL. Half juni werd VluchtelingenWerk echter verrast. Crailo kreeg onverwacht de status van een AZC locatie. Er stroomden 50 statushouders in, waarvan er velen gezinshereniging wilden aanvragen.

De spreekuren werden door de werkbegeleiding gedaan. Een team zou later opstarten. Na de zomervakantie kwam het bericht dat het AZC gesloten werd. Eind september is deze locatie gesloten.

Het bewonersaantal was in die maanden nooit hoger dan 80.

Pre-Pol Almere

In Almere is er een geheel nieuwe locatie voor de Pre-Pol gebouwd met een capaciteit van 500 bedden. Deze zou in april geopend worden, maar door allerlei technische problemen werd dit mei. Er werd ingezet op 2 spreekuren in de week door het team van AZC Almere. Al snel bleek dat dit niet nodig was en een middag in de week spreekuur volstond, omdat er nooit meer dan 130 bewoners gemiddeld waren. Het hoogste aantal was in juni 143 en ook deze bewoners werden voorbereid in de POL.

Deze locatie is ook in september gesloten.

Centraal	capaciteit	bereikte cliënten	voorlichtingen	dossiers gezinshereniging	gestarte gezinshereniging
GL Amersfoort	380	362		35	5
AZC Leersum	675	1125		468	245
POL Overberg	200	557	291	189	112
AZC Utrecht	623	690		378	134
AZC Zeist	367	629		195	86
AZC Almere	800	1024		376	152
AZC Dronten	1350	1721		665	320
AZC Luttelgeest	1400	1379		765	338
Noodopvang Utrecht	210				
Noodopvang Lelystad	350				35
Noodopvang Leusden	267				28
Noodopvang Zeist	329				
Noodopvang Laren	145				18

Maatschappelijke begeleiding

Met de toename van het aantal vluchtelingen is het thema integratie weer op de politieke agenda geplaatst. Dit heeft geresulteerd in een uitbreiding van de maatschappelijke begeleiding.

Eind 2015 is besloten dat de maatschappelijke begeleiding aan 4 zaken moet voldoen:

- A) Praktische hulpverlening
- B) Toeleiding naar inburgering
- C) Het stimuleren van participatie
- D) Het participatieverklaringstraject

De laatste twee onderdelen zijn nieuw en in overleg met de gemeenten in de loop van 2016 ontwikkeld en toegevoegd aan de lopende werkzaamheden naar aanleiding van het bestuursakkoord '*Verhoogde Asielinstroom*'. Tevens is gekeken naar de mogelijkheden om participatie bevorderende werkzaamheden reeds te starten op het AZC.

Praktische hulpverlening

Het eerste onderdeel van de maatschappelijk begeleiding markeert de start van de vluchteling in een gemeente. Dat het belangrijk is dat deze start zo vlekkeloos mogelijk verloopt behoeft weinig uitleg. Daarom bieden de maatschappelijk begeleiders van de vluchtelingen hier nauwkeurige en intensieve ondersteuning op. Het is immers begrijpelijk dat de vluchteling in dit proces zijn weg nog niet zelfstandig kan vinden en niet voor niets wordt Nederland door veel vluchtelingen getypeerd als het land van de vele papieren en instanties. Het is echter wel de bedoeling dat de vluchteling gedurende dit begeleidingstraject, wat afhankelijk van de gemeente 12 tot 24 maanden kan duren, steeds verder wordt begeleid richting zelfredzaamheid en dus het nemen van stappen op de participatieladder. Bijvoorbeeld waar de maatschappelijk begeleiders in eerste instantie bellen vóór hun cliënt, wordt dat proces steeds meer verschoven naar het laten bellen van de cliënt met ondersteuning van de begeleider. Het is uiteindelijk belangrijk dat de vluchteling zijn of haar hulpvraag zelf leert te formuleren zodat hij of zij bij latere hulpvragen ook bij reguliere instanties terecht kan. Iedere vluchteling bereikt dit punt via een toegespitst begeleidingstraject, het betreft dus maatwerk.

Start maatschappelijke begeleiding

De start van dit onderdeel van de maatschappelijke begeleiding ziet op ondersteuning bij het regelen van allerlei praktische zaken omtrent de verhuizing van een vluchteling die nog op het AZC verblijft naar een gemeente. Hierbij valt te denken aan het bezichtigen van de woning, ondertekenen van het huurcontract, aanvraag van de uitkering, overbruggingslening en inrichtingskrediet, controle op aanvraag toeslagen, indien niet (tijdig) door COA gedaan.

Op het moment dat de vluchteling middels bovenstaande leningen zijn of haar woning heeft kunnen inrichten en daadwerkelijk is verhuisd breekt er een nieuwe fase aan waarbij er allerlei zaken geregeld alsook uitgelegd dienen te worden. Zo moet men worden aangemeld bij de nutsbedrijven voor gas, water en licht, moet er een zorgverzekering worden afgesloten, moet men worden ingeschreven bij een huisarts en moeten de kinderen ingeschreven worden bij scholen.

Eerste oriëntatie op rechten en plichten

Daarnaast dragen we gedurende dit traject zorg voor een eerste oriëntatie op rechten en plichten. Er wordt uitleg en advies gegeven over het bijhouden van de administratie. Doel is dat men weet met welke instanties men te maken heeft, hoe men deze instanties kan bereiken en dat men belangrijke brieven bewaart. Verder wordt er uitleg gegeven over allerlei andere praktische zaken zoals het belang van tijdige betalingen, het oplopen van rekeningen wanneer betalingen niet tijdig worden gedaan, boetes, deurwaarder etc. Zodra alle inkomensvoorzieningen lopen wordt er met de cliënt een begroting gemaakt, zodat zichtbaar wordt wat de cliënt maandelijks overhoudt.

Signalering

Tot slot is het in dit begeleidingstraject van groot belang dat zaken die niet goed lopen tijdig worden gesignaleerd. Dit kan gaan om hele praktische zaken, maar ook om zaken van sociaal-maatschappelijke aard. Bijvoorbeeld lichamelijke of psychische problemen, opvoedingsproblematiek of vereenzaming. Het is van belang deze zaken zo goed mogelijk te signaleren en dan, samen met de cliënt, op zoek te gaan naar passende hulp. Doorverwijzing zal altijd plaatsvinden met toestemming van de cliënt. Ook zal in de gaten worden gehouden of de cliënt baat heeft bij de doorverwijzing.

Vrijwilliger VluchtelingenWerk Gooise Meren vertelt:

"Ik ben op zoek gegaan naar vrijwilligerswerk omdat ik graag een bijdrage wil leveren aan onze samenleving. Omdat vluchtelingen een belangrijk deel uitmaken van onze samenleving ben ik terecht gekomen bij VluchtelingenWerk. Juist deze nieuwe deelnemers aan deze samenleving kunnen wat extra hulp gebruiken. In teamverband bereiken we heel veel. Een belangrijk teamlid is de vluchteling zelf. Nu ben ik nog zijn 'coach', maar over een tijdje draaien de rollen en kan hij het allemaal zelf. Daar vertrouwen we samen op!"

Toeleiding naar inburgering

Vluchtelingen moeten er zelf voor zorgdragen dat zij binnen 3 jaar het inburgeringsexamen halen. Daarop kunnen ze zich voorbereiden middels de inkoop van lessen bij een taalaanbieder. Om deze lessen te betalen kunnen ze een lening afsluiten bij DUO. VluchtelingenWerk geeft hier uitgebreide uitleg over. Samen met de vluchteling wordt gezocht naar de meest geschikte taalaanbieder. Daarbij wordt gekeken naar het aanbod, biedt de school alfabetisering, inburgering of staatsexamen, naar de locatie van de taalschool, naar de intensiteit van de cursus en naar de prijs. Op basis daarvan is het aan de cliënt om te kiezen waar hij lessen wil gaan volgen. Wanneer iemand te ziek is om aan een inburgeringscursus deel te kunnen nemen dan kan er ontheffing van de inburgeringsplicht worden aangevraagd.

VluchtelingenWerk helpt bij het indienen van deze aanvraag, wanneer zij de kans aanwezig achten dat de ontheffing wordt verleend. Aan de aanvraag ontheffing zijn kosten verbonden. Wanneer iemand zijn best doet om het examen te halen, maar het desondanks niet lukt dan kan er trajectverlening of ontheffing worden aangevraagd op grond van de inspanningsverplichting. Gezien dit pas ongeveer 3 jaar na vergunningverlening aan de orde is zijn de meeste cliënten al uit begeleiding wanneer zij hier vragen over krijgen. De ervaring leert dat taalscholen hier vaak wel behulpzaam bij zijn. Komen mensen nog met vragen bij ons dan proberen we ze zo goed mogelijk op weg te helpen.

Participatiebevordering

Binnen de maatschappelijke begeleiding is de focus meer verlegd naar participatie. Hoewel het onderwerp participatie altijd een onderdeel van het maatschappelijk begeleidingstraject is geweest, is als gevolg van het bestuursakkoord besloten dat dit nog meer aandacht verdient en structureler kan en dient te worden belegd in de maatschappelijke begeleiding.

Het doel is met de vluchteling/statushouder in kaart te brengen wat zijn wensen, kansen en mogelijkheden zijn voor zo snel mogelijke zelfstandige deelname aan de maatschappij. Aansluiten bij werkzaamheden vanuit het verleden heeft -indien de vluchteling dit wenst- de voorkeur, maar ook alle stappen die hier aan vooraf gaan worden samen met de vluchteling/statushouder in kaart gebracht.

Hiertoe is besloten een brede intake te ontwikkelen waarin alle levensgebieden aan de orde komen. In de intake wordt de vluchteling/statushouder gevraagd naar eerdere werkervaring, opleiding en wensen ten aanzien van de toekomst. Door naar alle levensgebieden te kijken worden belemmeringen om te participeren in kaart gebracht en wordt sneller duidelijk of er aanvullende hulp nodig is. Vanuit de intake wordt eenvoudig een plan van aanpak opgesteld waarin een doel wordt gesteld waar naartoe wordt gewerkt en tussenstappen die daarbij kunnen helpen worden benoemd. Er kan dan worden gekeken op welke wijze de cliënt reeds kan participeren. Dat kan zijn door deel te nemen aan (sport)activiteiten, te helpen op de school van de kinderen, maar ook middels vrijwilligerswerk of een werkervaringsplaats.

Het plan van aanpak wordt elke 3-4 maanden geëvalueerd en er wordt gekeken of de eerder gestelde doelen zijn gehaald. Wanneer dat niet het geval is wordt gekeken naar de oorzaken en of de belemmeringen kunnen worden weggenomen. Ook kan het zijn dat er inmiddels nieuwe doelen worden gesteld. Bijvoorbeeld omdat iemand beter Nederlands spreekt.

We hebben veelvuldig overleg gehad met de gemeenten over de implementatie van dit onderdeel. Wij geloven dat het het best werkt wanneer het is ingebed in een gelijklopende manier van werken. Daarnaast werkt het beter wanneer verenigingen, organisaties en werkgevers openstaan voor de deelname van vluchtelingen, ook wanneer zij nog onvoldoende/ minder goed Nederlands spreken.

In enkele gemeentes hebben we afgesproken de intakes gezamenlijk af te nemen en in gezamenlijkheid met de vluchteling een plan van aanpak op te stellen. Zo werkt iedereen toe naar hetzelfde doel. De gemeentes Utrecht en Almere hebben besloten om voor de brede intake het NOA assessment in te zetten.

Participatieverklaring

Naar verwachting zal per juli 2017 de Wet Inburgering worden aangepast. De maatschappelijke begeleiding wordt dan opnieuw in de wet opgenomen en de participatieverklaring wordt toegevoegd. De overheid heeft gevraagd aan gemeentes om vast een start te maken met de invoering van het participatieverklaringstraject.

Deze verklaring is bedoeld om vluchtelingen te wijzen op de rechten, plichten en fundamentele waarden van de Nederlandse samenleving. De verantwoordelijkheid voor deze verklaring ligt bij de gemeenten. Met het tekenen van de verklaring geeft de vluchteling aan het van belang te vinden te integreren in de Nederlandse samenleving.

Bij het aanbieden van de participatieverklaring moet volgens het bestuursakkoord minimaal een workshop van één dagdeel worden aangeboden. VluchtelingenWerk stelt dat één workshop vluchtelingen onvoldoende voorbereidt op het ondertekenen van de verklaring. Om het besef van de inhoud van de verklaring te vergroten, en zo de impact te bevorderen, ontwikkelde VluchtelingenWerk het zogenoemde 'participatietraject'. Het traject bestaat uit twee onderdelen:

Introductieworkshop

- Introductieworkshop van 2 dagdelen waarin de grondwet en de belangrijkste kernwaarden centraal staan en wordt er een vergelijking wordt getrokken naar het land van herkomst. Voor deze dagdelen wordt het materiaal van ProDemos gebruikt.

Verdiepende workshops

- Verdiepende workshops van 4 dagdelen, hierin wordt nader ingegaan op de waarden die ook in de verklaring genoemd zijn: vrijheid, gelijkwaardigheid en solidariteit en op het begrip participatie. De vluchtelingen gaan met elkaar in gesprek over deze waarden en wat ze voor hen betekenen. Ook wordt er in deze workshops geoefend met burgerschapsvaardigheden, zoals begrip opbrengen voor elkaars standpunten en vrijuit kunnen spreken.

De eerste workshops zijn in oktober 2016 gestart. De eerste ervaringen zijn goed, de deelnemers vonden het leuk in een groep over deze waarden te spreken. Begin 2017 zal de eerste evaluatie plaatsvinden en worden de workshops verder aangepast.

Arbeidsparticipatie

Bescherming van vluchtelingen vraagt om een positieve aanpak waarbij beleid en praktijk gericht zijn op het behoud van de veerkracht van vluchtelingen en het bevorderen van hun kansen in de samenleving. Vluchtelingen komen immers naar Nederland om veiligheid te vinden, maar ook om verder te gaan met hun leven. Daartoe is integratie in Nederland de enige duurzame oplossing voor veel vluchtelingen. Zij willen zich verder ontwikkelen en nuttig maken. Het liefst willen zij uiteraard aansluiting vinden bij het beroep wat zij in hun land van herkomst al uitoefenden. Vluchtelingen zijn gedwongen geweest om uit hun vertrouwde leven te stappen. Een leven wat veelal op de rit stond.

Door te werken kunnen vluchtelingen weer financieel zelfredzaam zijn en een bijdrage leveren aan hun nieuwe samenleving. Zowel vluchtelingen als de Nederlandse samenleving hebben hier profijt van. Het werk draagt immers bij aan de samenleving, en dat vergroot weer het draagvlak voor vluchtelingen in Nederland. De uitdaging is dan ook om de arbeidsparticipatie van vluchtelingen aanzienlijk en duurzaam te vergroten zodat zij niet meer uitkeringsafhankelijk zijn, of blijvend genoeg moeten nemen met een positie aan de onderkant van de arbeidsmarkt.

Helaas blijkt uit regelmatig onderzoek dat de arbeidsmarktpositie van vluchtelingen kwetsbaar is en blijft. Het komt in de praktijk geregeld voor dat vluchtelingen op oneigenlijke gronden geen toegang tot de arbeidsmarkt krijgen. Vluchtelingen worden veelal gezien als onbemiddelbaar omdat zij de Nederlandse taal onvoldoende beheersen. Werkgevers blijken vaak nog huiverig te zijn om vluchtelingen aan te nemen omdat zij hun kennis, kunde en competenties niet goed kunnen inschatten.

De afgelopen twee jaar heeft VluchtelingenWerk als maatschappelijk partner de handen ineengeslagen met de overheid, zowel landelijk als decentraal, om de integratie en arbeidstoeleiding van vluchtelingen te verbeteren. Hierbij is 'persoonsgerichte integrale aanpak' de sleutelterm. Waar arbeidsparticipatie voorheen nog werd gezien als het einde van het integratieproces – eerst het leren van de taal en de inburgering - wordt er nu via meerdere initiatieven en terreinen ingezet op een parallelle benadering waarbij er al in de start van het integratieproces wordt gewerkt aan integratie en (arbeids)participatie. Deze trajecten zijn persoonsgericht.

Voor de ene vluchteling kunnen direct stappen worden ondernomen richting arbeidstoeleiding, terwijl met de andere vluchtelingen deeltrajecten gericht op het participeren binnen de lokale gemeenschap, bijvoorbeeld middels vrijwilligerswerk, geëigend zijn.

Voorbeelden hiervan zijn onder meer de verduurzaming van het maatschappelijke begeleidingstraject in het bijzonder op het gebied van participatiebevordering, waarover u hierboven reeds gelezen heeft, en het project VIP (Vluchtelingen Investeren in Participeren).

“VluchtelingenWerk pleit ervoor om te richten op wat vluchtelingen wél kunnen en niet op wat ze (nog) niet kunnen. Vluchtelingen brengen levenservaring mee en talenten als ondernemerschap, doorzettingsvermogen, meertaligheid: eigenschappen die zeer waardevol kunnen zijn voor een arbeidsorganisatie.”

Gezinshereniging

Gezinsherenigingsprocedures duren vaak lang en veelal krijgt een statushouder gedurende deze procedure een woning toegewezen in een Nederlandse gemeente. Daarom is het van belang dat er ook op de decentrale locaties deskundige (vrijwillige) medewerkers aanwezig zijn die de statushouders goed kunnen ondersteunen tijdens deze complexe procedures. Hiertoe vindt tussen de medewerkers van VluchtelingenWerk op het AZC en de medewerkers op de decentrale locatie een warme overdracht plaats van het dossier. De termijnen die de IND geeft voor het reageren op een (herstelverzuim) brief of het aanleveren van bewijsmiddelen zijn vaak maar kort, waardoor het belang van deze overdracht cruciaal is. Het kan ook voorkomen dat de uitplaatsing uit een AZC zo snel plaatsvindt dat er pas op de decentrale locatie een aanvraag wordt ingediend of dat een dossier dat eerder is afgesloten - bijvoorbeeld omdat de gezinsleden vermist waren - na verloop van tijd kan worden heropend door het indienen van een nieuwe aanvraag.

Juridische begeleiding

Naast ondersteuning bij gezinsherenigingsprocedures wordt er op de decentrale locaties ook andersoortige juridische begeleiding aangeboden. Hierbij valt te denken aan het bieden van ondersteuning bij het omzetten of verlengen van een vergunning, het aanvragen van een vergunning voor een in Nederland geboren kind, het aanvragen van een reguliere vergunning (bijvoorbeeld op humanitaire gronden), hulp bij naturalisatie, maar ook aan het aanvechten van een onterechte intrekking van een (asiel)vergunning. De begeleiding bestaat uit onder andere het geven van informatie en advies omtrent de betreffende procedure. Daarnaast bieden de medewerkers ook hulp bij het aanvragen en invullen van formulieren en het onderhouden van contact met andere partijen zoals de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND). Dit laatste is voor onze cliënten heel belangrijk aangezien de schriftelijke communicatie vanuit de IND geheel in het Nederlands geschiedt.

Om deze werkzaamheden mogelijk te maken worden er een veelheid aan trainingen en cursussen aangeboden aan onze - vrijwillige - medewerkers. Verder zijn er specifieke thema- en landendagen. Deze dagen zijn bedoeld om door middel van achtergrondinformatie over een specifiek thema of land de asielzoekers en vluchtelingen gericht te kunnen begeleiden tijdens en na hun asielprocedure.

Een vrijwilliger van de locatie in Hilversum over haar juridische werkzaamheden:

“In de praktijk blijkt elke keer weer hoe belangrijk een goed contact met de Immigratie- en naturalisatiedienst (IND) is. Zo heeft het intensieve telefonisch overleg met de contactpersoon bij de IND van onze alleenstaande Eritrese cliënt ertoe bijgedragen dat haar drie minderjarige kinderen (5, 8 en 11) relatief snel en veilig in Nederland zijn aangekomen. Dit had op zich nogal wat voeten in de aarde aangezien de minderjarige kinderen zonder (ouderlijke) begeleiding met behulp van een 'reisagent' (oftewel mensensmokkelaar) uit Eritrea moesten vluchten. Men kan het land immers niet legaal verlaten. Vervolgens hebben zij in Ethiopië onder moeilijke omstandigheden in een vluchtelingenkamp gezeten. Er moest begeleiding naar de hoofdstad worden geregeld voor een bezoek aan de ambassade i.v.m. een DNA test. Maar zonder de vereiste toestemmingsverklaring (met geldige stempels) van moeder die zich in Nederland bevond én UNHCR pasjes mochten de kinderen het kamp niet eens verlaten. Veel inspanningen hebben er toe geleid dat de moeder na meer dan anderhalf jaar haar kinderen eindelijk weer in haar armen kon sluiten. Een bijzonder moment op Schiphol!

Provincie Flevoland

Noordoostpolder

Nog niet al te lang geleden is VluchtelingenWerk verhuisd naar buurthuis Espelervaat. Dat bevalt goed, maar al snel was duidelijk dat verruiming van de openingstijden en extra werkplekken nodig waren. Gelukkig kon dat ter plaatse door inzet van een container achter het buurthuis. Vanaf juli zijn we twee dagen extra open, daarmee zijn we nu vier dagen in de week open. Daarnaast worden de cliënten uit Urk vanaf september vanuit Urk begeleid.

In 2016 hebben we 64 volwassenen en 44 kinderen begeleid. Er liepen nog 40 trajecten door vanuit 2015. Dat hebben we gedaan met 2 parttime betaalde krachten, 8 vrijwilligers, 10 stagiaires en 7 vrijwillige tolken. Naast de maatschappelijke begeleiding en de begeleiding bij gezinshereniging is in 2016 ook de participatiebevordering opgestart en is het participatieverklaringstraject aan de eerste groep vluchtelingen aangeboden.

Bijzonderheden

Halverwege het jaar is er op het verzoek van de plaatselijke woningbouwvereniging een voorlichting gegeven. De voorlichting werd gehouden voor verschillende partijen zoals uiteraard de woningbouwvereniging zelf, de gemeente, verschillende zorgaanbieders, maar ook wijkagenten uit de Noordoostpolder. Uit deze voorlichting is uiteindelijk een 'statushoudersplatform' ontstaan. Dit platform komt eens in de twee maanden samen en bespreekt knelpunten en oplossingen.

In november zijn er vier Eritrese dames in Emmeloord samen in een woning geplaatst. Dit is de eerste keer dat de gemeente deze vorm van wonen aanbiedt. Het is een oplossing voor het tekort aan woningen. De vrouwen hebben allemaal een gezinsherenigingstraject lopen. Wanneer hun gezin naar Nederland komt krijgen zij een andere woning aangeboden. In overleg met de gemeente is ervoor gekozen woonbegeleiding te bieden aan deze vrouwen, met als doel het samenwonen goed te laten lopen. De woonbegeleiding wordt gegeven door een professional van VluchtelingenWerk die de dames thuis bezoekt.

Wegens het tekort aan woningen en de hoge taakstellingen worden er dit jaar ook voor het eerst tijdelijke woningen aangeboden. Het gaat om woningen in Markenese die gesloopt worden. De vluchtelingen kunnen een jaar in de woning verblijven. De vluchtelingen hebben 'urgentie' gekregen van de woningbouwvereniging op het algemene woningaanbod. Zo kunnen ze na een jaar zelf, met hulp van VluchtelingenWerk op zoek naar een huis.

Door een samenwerking met de protestante gemeente in Emmeloord hebben we in 2016 vier avonden kunnen organiseren met statushouders en andere bewoners uit de Noordoostpolder. Tijdens deze avonden wordt er gezamenlijk gegeten in buurthuis Espelervaat. Alle kosten die hiervoor gemaakt worden bekostigd door de kerk. De ontmoeting wordt door alle partijen gewaardeerd. Een aantal ontmoetingen zijn zelfs uitgroeid in langduriger contact. Zo krijgen een aantal vluchtelingen hulp bij het leren van Nederlands en krijgt een Syrische jongen wekelijks pianoles bij een echtpaar thuis.

Dankzij een gift van het ROC Friese poort konden we in de zomer een educatief uitstapje maken met een aantal gezinnen uit Urk en de Noordoostpolder naar Volendam en Delft, hier hebben de gezinnen op een leuke manier wat geleerd over de geschiedenis van Nederland.

Gemeente Urk

Wegens de grotere instroom en de daarmee samenhangende hogere taakstelling had het nut om in 2016 een kantoor te openen op Urk. We huren een kantoor bij Caritas. Per september zijn we hier wekelijks één dag aanwezig. Voorheen werden de vluchtelingen die op Urk werden geplaatst begeleid vanuit het kantoor in de Noordoostpolder. We hebben veel positieve reacties gekregen. Niet alleen van cliënten, maar ook van de Urkers. We merken dat de vluchtelingen nu ook makkelijker gebruik maken van het begeleidingsaanbod.

Er is maatschappelijke begeleiding gegeven aan 11 volwassenen en 13 kinderen. Ook de cliënten die in 2015 in de gemeente zijn komen wonen kunnen hier terecht. Ook is er begeleiding gegeven bij de gezinshereniging en is het onderdeel participatiebevordering opgestart. Een aantal vluchtelingen uit Urk heeft ook deelgenomen aan het participatieverklaringstraject. Er is een groep gestart in de Noordoostpolder. De begeleiding op Urk is uitgevoerd door 1 vrijwilliger, 2 stagiaires en 2 vrijwillige tolken. Zij worden ondersteund door een parttime betaalde kracht.

Bijzonderheden

In november hebben we het kantoor opengesteld voor geïnteresseerden en genodigden. We hebben verteld over ons werk en een aantal statushouders hebben hun ervaringen gedeeld. Doel is om de samenwerking met de andere maatschappelijke organisaties op Urk in 2017 verder te versterken.

Gemeente Dronten

In Dronten hebben we een kantoor in cultureel centrum de Meerpaal. Dit is een prettige plek om te zitten omdat er meerdere partijen gevestigd zijn, waaronder de vrijwilligersvacaturebank. Bovendien is het vlakbij de gemeente. Wegens een verbouwing van de Meerpaal en de toename van het aantal cliënten zijn we gaan kijken naar andere huisvesting. Gelukkig bleek er binnen de Meerpaal een andere ruimte beschikbaar te zijn waardoor we het aantal werkplekken en het aantal werkdagen konden verruimen.

In Dronten bieden we maatschappelijke en juridische begeleiding aan en begeleiding bij gezinshereniging. Het traject participatiebevordering zijn we aan het opstarten in samenwerking met de gemeente. De begeleidingsduur is van één jaar verlengd naar anderhalf jaar. De eerste groep heeft het participatieverklaringstraject aangeboden gekregen.

We hebben in 2016 4 vrijwillige maatschappelijk begeleiders, 2 vrijwillige huisvesters, 2 vrijwillige tolken en 2 stagiaires in dienst gehad. Zij verrichten hun werkzaamheden onder begeleiding van 2 parttime betaalde krachten. Samen hebben zij begeleiding gegeven aan 48 volwassenen en 20 kinderen die in 2016 in de gemeente zijn komen wonen. Trajecten vanuit 2015 liepen ook nog door.

Bijzonderheden

De samenwerking met de gemeente Dronten is goed. De lijnen zijn kort en het structureel werkoverleg, waar de verschillende afdelingen bij aanschuiven, draagt bij aan de kwaliteit van het netwerk. In 2016 zijn er nieuwe samenwerkingsverbanden ontstaan met andere welzijnsorganisaties. Voorbeelden daarvan zijn de samenwerking met het Huis voor Taal, het maatjesproject, buurtbemiddeling en sociaal wijkbeheer. De ervaring leert dat investeren in het netwerk de kwaliteit van onze begeleiding ten goede komt.

Gemeente Lelystad

Sinds 1 januari 2016 wordt de juridische ondersteuning ingekocht door Welzijn Lelystad bij Vluchtelingenwerk Midden-Nederland. Welzijn Lelystad is een brede welzijnsorganisatie. De maatschappelijke begeleiding wordt verzorgd door Welzijn Lelystad en de juridische ondersteuning en de begeleiding bij gezinshereniging door VluchtelingWerk.

We zijn 3 dagen in de week open en voeren het werk uit met 4 vrijwilligers, 2 vrijwillige tolken en een parttime betaalde kracht. In 2016 hebben we 82 cliënten begeleid bij gezinshereniging en 47 vluchtelingen met juridische vragen geholpen.

Bijzonderheden

De juridische afdeling werkt samen met het Leger Des Heils waar een vijftal uitgeprocedeerde asielzoekers verblijft in de bed-bad-broodopvang. Wij ondersteunen deze cliënten in het onderzoeken van verblijfsrechtelijke mogelijkheden in Nederland.

Op 16 augustus jl. hebben wij met alle cliënten, die op dat moment in begeleiding waren, een picknick georganiseerd in het natuurpark Lelystad. Het was een prachtige zomerse dag en alle cliënten hadden zelfgemaakte gerechten meegenomen naar de picknick. Iedereen heeft heerlijk van elkaars gerechten kunnen proeven en ook samen spelletjes gespeeld. Het was heel leuk om ook eens een keer buiten werk met elkaar om te gaan.

Gemeente Almere

Ook in de gemeente Almere is de locatie te klein geworden. Om meer werkplekken te creëren en meer vrijwilligers aan te kunnen nemen is besloten een aantal projectmatige werkzaamheden onder te brengen op een andere locatie. Wegens een aantal praktische problemen is dit pas tegen het einde van het jaar bewerkstelligd.

In Almere bieden we de maatschappelijke begeleiding samen met de Vrijwilligers- en Mantelzorgcentrale Almere (VMCA). VluchtelingenWerk begeleidt de eerste 9 maanden, daarna wordt men overgedragen aan de VMCA, zij begeleiden nog 3 maanden en concentreren zich met name op participatie binnen de wijk.

Naast de maatschappelijke begeleiding is er ook juridische begeleiding en begeleiding bij gezinshereniging geboden. Er wordt gekeken naar het vormgeven van de participatiebevordering in samenwerking met de gemeente. Tegen het einde van het jaar zijn 3 groepen gestart rondom de participatieverklaring.

In 2016 hebben we 298 volwassen cliënten begeleid. In 2015 waren dat er 138, dus dat is een forse toename. Een deel van de trajecten vanuit 2015 liep nog door. We hebben de cliënten begeleid met 26 vrijwilligers en 4 stagiaires, waarvan 19 maatschappelijk begeleiders, 3 receptionistes, 3 juridisch begeleiders en 5 huisvesters. Onder begeleiding van 2 parttime werkbegeleiders. Aan het eind van het jaar is er ook een administratieve kracht aangenomen.

Bijzonderheden

Een groot deel van het jaar hebben gesprekken plaatsgevonden met de gemeente en veel andere maatschappelijke instellingen om te kijken hoe de participatie en integratie van vluchtelingen beter en eerder kan worden opgepakt. We hebben deelgenomen aan verschillende bijeenkomsten voor dit programmaplan Vluchtelingen. Doel is meer en beter samen te gaan werken. De eerste stappen zijn in 2016 gezet.

De gemeente zal opleidingsachtergrond en werkervaring van de vluchteling in een vroeg stadium in beeld gaan brengen. Op basis daarvan wordt er, in samenwerking met de vluchteling en VluchtelingenWerk, een plan van aanpak opgesteld. Aan de hand van dit plan zal gekeken worden welke partij de vluchteling het beste kan ondersteunen bij de participatie in de stad. Als start hebben de medewerkers van het team statushouders van Werk en Inkomen kennis gemaakt met de betaalde krachten van VluchtelingenWerk.

De gemeente heeft in 2016 voor het eerst gedeelde huisvesting aangeboden. In deze woningen worden met name vluchtelingen opgevangen die gezinshereniging hebben aangevraagd, zodat zij uit kunnen stromen naar een reguliere woning wanneer hun gezinsleden er zijn. Kwintes biedt woonbegeleiding. De samenwerking met Kwintes verloopt goed.

In leegstaand zorg-vastgoed is ruimte voor 30 vluchtelingen. In 2016 zijn de eerste 10 vluchtelingen hier geplaatst. De vluchtelingen die hier geplaatst zijn hebben geen gezinsherenigingstraject lopen. Ook hier is woonbegeleiding door Kwintes ingezet. Daarnaast krijgen de vluchtelingen een traject aangeboden waarbij zij gaan werken bij Staatsbosbeheer. Op termijn wordt gekeken naar een werkervaringsplek, stageplaats of baan die beter aansluit bij de werkervaring van de vluchtelingen.

Sinds 2016 is er een structureel overleg met de woningcorporaties, de gemeente, COA en VluchtelingenWerk. Dit is gestart met een kennismakingsbijeenkomst waar ook vrijwilligers van VluchtelingenWerk aanwezig waren. Ymere en de Alliantie zijn bezig met het maken van een instructiefilmpje over het verkrijgen van een woning. VluchtelingenWerk heeft input geleverd.

Er zijn verschillende lessen verzorgd, voorlichtingen gegeven, waaronder aan de Internationale school samen met een Syrische cliënt en op de Hogeschool Windesheim. Maar ook aan de jeugdverpleegkundigen werkzaam op het AZC en in de wijken in Almere, aan de medewerkers van de Zorggroep, werkzaam in de wijkteams en aan de medewerkers van de Kinderkliniek.

Vanuit Almere en Lelystad hebben we deelgenomen aan de bijeenkomsten van het OOM project (project van het Rode Kruis, betreft de gezondheidszorg voor ongedocumenteerden).

We hebben een kraampje bemand op de vrijwilligersbeurs in april en op de informatiebeurs Almere Actief in november. Daar hebben we ook de vluchtelingen ondersteund die de beurs bezochten. Op 5 mei hebben we op het bevrijdingsfestival een kraampje bemand.

Samen met de VMCA hebben we het Vrijwilligerscafé met als thema vrijwilligerswerk voor vluchtelingen georganiseerd.

Provincie Noord-Holland

Op 1 januari 2016 zijn de gemeenten Bussum, Naarden en Muiden gefuseerd in de gemeente Gooise Meren. Voorheen werden de statushouders die zich in een van de drie gemeenten vestigen begeleid vanuit drie verschillende locaties. De statushouders uit Bussum konden op de locatie Hilversum terecht, de statushouders uit Naarden bij het kantoor Naarden en de cliënten uit Muiden werden vanuit de locatie Weesp begeleid.

Vanwege de fusie van de gemeente heeft VluchtelingenWerk Midden-Nederland het afgelopen jaar toegewerkt naar de opening van een nieuw kantoor in de woonkern Naarden wat de ruimte en faciliteiten biedt om in ieder geval de statushouders vanuit Naarden en Bussum te begeleiden. Dat scheelt de statushouders uit Bussum veel reistijd. In de zomer is er in samenwerking met de woningstichting Naarden een geschikte ruimte gevonden. In het najaar is de verhuizing gerealiseerd en kon er een start worden gemaakt met de geleidelijke overdracht van de cliënten naar de nieuwe locatie. De cliënten uit Muiden en Muiderberg zullen voorlopig nog begeleid worden vanuit Weesp, omdat dit voor hen een groot voordeel heeft in verband met de reisafstand.

Aangezien de statushouders vanuit Bussum het grootste gedeelte van het jaar ondersteund zijn vanuit de locatie Hilversum, zijn de werkzaamheden voor de woonkern Bussum nog onder de locatie Hilversum benoemd.

Gemeente Naarden

Vanuit de locatie Naarden zijn in eerste instantie statushouders ondersteund die zich in 2016 gevestigd hebben in de gemeente Naarden. Hierbij worden cliënten bij aankomst in gemeente (eerste opvang) langs alle betrokken instanties begeleid. Dit wordt gedaan aan de hand van een checklist. Als een cliënt daadwerkelijk is verhuisd, komen zij in een maatschappelijk – en voor sommigen ook een juridisch - begeleidingstraject. Hierbij wordt ook gebruik gemaakt van verschillende ontwikkelde checklists. VluchtelingenWerk begeleidt na deze eerste opvang cliënten met name vanuit het kantoor, maar er wordt indien nodig ook naar buiten getreden door bijvoorbeeld samen naar een arts of school te gaan om de cliënt bij afspraken te ondersteunen.

Voor de statushouders die zich in het begin van het jaar 2016 gevestigd hebben in de gemeente Gooise Meren is er in samenwerking met de gemeente, Twinburgering en VluchtelingenWerk Midden-Nederland een toegespitst traject opgezet in het kader van de participatieverklaring. De focus van Vluchtelingenwerk lag op de uitleg van de achtergrond en de inhoud van de verklaring. Alle deelnemers hebben de verklaring ondertekend.

In 2016 hebben zich in 44 statushouders gevestigd in de woonkern Naarden. Hieronder bevinden zich 16 minderjarigen. Deze mensen zijn ondersteund door een negental zeer ervaren vrijwilligers.

Bijzonderheden

Medio oktober is VluchtelingenWerk, locatie Naarden, verhuisd naar een nieuw kantoor waarbij de focus lag op het opzetten van juridische en maatschappelijke begeleiding door een gezamenlijke afdeling van VluchtelingenWerk Midden-Nederland voor de woonkernen Bussum en Naarden.

Dit alles ging gepaard met het aantreden van een tweede werkbegeleider en betere voorzieningen (ICT en telefoon) voor zowel de vrijwilligers als de werkbegeleiders. Door deze veranderingen is ook de bereikbaarheid verbeterd. VluchtelingenWerk Gooise Meren is vier dagen per week geopend. In 2016 is er toegewerkt naar het verdubbelen van het aantal spreekuren per 1 januari 2017. Op deze momenten kunnen cliënten zonder afspraak binnenlopen. Buiten deze uren om blijft het mogelijk voor cliënten, op alle vier de openingsdagen, om op afspraak langs te komen.

Om dit mogelijk te maken zijn er nieuwe vrijwilligers geworven. Aan het einde van het jaar mocht VluchtelingenWerk Gooise Meren maar liefst elf nieuwe enthousiaste vrijwilligers verwelkomen. Elke keer weer hartverwarmend om te merken hoe groot de bereidheid is om statushouders te ondersteunen bij het maken van hun nieuwe start in Nederland.

Gemeente Hilversum, Wijdmeren, Bussum

Het begeleidingsaanbod van VluchtelingenWerk op de locatie Hilversum voor de nieuwe inwoners van de gemeenten Hilversum, Wijdmeren en Bussum is groot.

Naast de reguliere maatschappelijke begeleiding, ondersteuning bij gezinshereniging en andere juridische asielgerelateerde vraagstukken worden cliënten ondersteund in het maken van stappen richting hun participatie in het kader van de participatiebevordering en het participatieverklaringstraject. Verder zijn er in 2016 twee nieuwe projecten gestart.

Taalcoaching

Allereerst is in april het project Taalcoaching van start gegaan. Dit project voorziet in taalondersteuning van de vluchteling en het vergroten van de sociale participatie. Vanuit dit project zijn 33 taalcoaches samen met 56 vluchtelingen, individueel of met het hele gezin op een actieve manier aan de slag gegaan met het leren van de taal in de praktijk.

In november is er een kennismakingsavond georganiseerd waar veel taalcoaches aan deel hebben genomen. Het project werkt samen met het DigitaalHuis in 5 bibliotheekvestigingen in het Gooi. Aan de basis cursus Taal voor het Leven hebben in 2016 ook 5 taalcoaches deelgenomen.

Euro-Wijzer

Daarnaast is in mei het project Euro-Wijzer gestart op de locatie Hilversum. Dit project richt zich op schuldpreventie en budgettering. Met speciaal voor dit project door het Nibud ontwikkeld materiaal wordt gewerkt aan een aantal concrete doelen op het gebied van schuldpreventie als een ordelijke thuisadministratie, omgaan met digitaal betaalverkeer, leren vooruit denken/plannen in uitgavepatroon en te informeren over en aanvragen van bestaande voorzieningen (bijv. huursubsidie, zorgtoeslag, kinderbijstand, kindertoeslag). Zo kan (verdere) escalatie van financiële problemen worden voorkomen. Aanvankelijk doen de vrijwilligers en vluchtelingen veel samen, maar uiteindelijk worden vluchtelingen zelf financieel redzaam. Voor de locatie Hilversum zijn er 16 budgetcoaches verbonden aan het project die bij elkaar 30 cliënten begeleiden in Hilversum, Bussum en Wijdmeren.

Vanuit de locatie van VluchtelingenWerk in Hilversum zijn er in totaal 197 statushouders ondersteund die zich in 2016 gevestigd hebben in de gemeenten Hilversum, Wijdmeren of Bussum. Hiervan waren er 75 minderjarig. Daarnaast zijn er uiteraard ook statushouders uit 2015 ondersteund. Naast de hierboven genoemde vrijwilligers voor de projecten staat er een enthousiast en betrokken team van 26 vrijwilligers, stagiaires en tolken klaar voor deze nieuwe inwoners ten behoeve hun van de maatschappelijke en juridische begeleiding. Ze worden ondersteund door twee werkbegeleiders en twee projectmedewerkers.

Stagebegeleiding

Vluchtelingenwerk Midden-Nederland werkt nauw samen met een aantal Hogescholen in het kader van stagebegeleiding. Het betreft met name de HBO opleidingen Sociaal Juridische Dienstverlening en Maatschappelijk Werk en Dienstverlening. De stages duren gemiddeld 10 maanden voor 32 uur per week. De voordelen zijn wederzijds. Enerzijds kunnen we als VluchtelingenWerk de stagiaires toegepaste stageplaatsen bieden met begeleiding van professionals waardoor zij kennis kunnen nemen van het werkveld en anderzijds bieden de stagiaires waardevolle ondersteuning op de locaties aan onze cliënten. Bovendien is het elke keer weer bijzonder om te merken hoe trots de stagiaires zijn op wat zij niet alleen hebben bereikt binnen hun stage, maar ook hoe hun cliënten zich ontwikkeld hebben gedurende de periode van hun stage.

Een stagiaire van VluchtelingenWerk Hilversum vertelt:

"Ik heb veel geleerd door mijn stage. Allereerst is mijn beeld over vluchtelingen veranderd. Van 'een groep waar je óver praat', naar mensen met een hart, met ambities en wensen. Gewoon eigenlijk, zoals jij en ik. Daarnaast heb ik mij als stagiaire bij VluchtelingenWerk Midden-Nederland kunnen ontwikkelen van een 3e jaars SJD- student naar een professional. Het vertrouwen van de werkbegeleiders en mijn collega's hebben daarin een grote bijdrage geleverd. Ook heb ik veel geleerd op het gebied van communiceren, zowel mondeling als schriftelijk."

Bijzonderheden

Vanuit de locatie Hilversum wordt er samengewerkt met een breed scala aan instanties en organisaties en hebben de medewerkers van VluchtelingenWerk Hilversum verschillende initiatieven ontplooid. In ieder geval verdienen onderstaande initiatieven vermelding.

Allereerst zijn er dit jaar werkafspraken gemaakt met de verschillende gemeenten omtrent het proces voor het aanvragen van inrichtingskrediet. Dit proces verloopt nu digitaal waardoor het krediet veel sneller kan worden verstrekt en de vluchteling dus eerder een start kan maken met de inrichting van zijn of haar woning waarmee ook de verhuizing voorspoediger kan. Tijdens het regionale overleg van Jeugd en Gezin Gooi en Vechtstreek hebben de medewerkers van VluchtelingenWerk Hilversum een voorlichting gegeven over onze doelgroep en het werk wat we voor hen mogen verrichten. Tevens hebben we in dit verband gesproken over de manier waarop we gezamenlijk de signalering en doorverwijzing kunnen verbeteren ten aanzien van gezondheidsproblemen.

In 2016 is samenwerking gestart met Diaconaal Platform Aandacht Helpt (AH). De samenwerking vormt een mooie aanvulling op elkaars dienstverlening ten behoeve van de ondersteuning van statushouders bij hun integratie in de gemeente Hilversum. De vrijwilligers van AH zullen de statushouders begeleiden als buddy. Er wordt ook gekeken naar eventuele uitbreiding in regio Gooi.

De gemeente Bussum is sinds de start van 2016 gefuseerd tot de gemeente Gooise Meren. In het najaar van 2016 is gestart met de daadwerkelijke overdracht van de statushouders die in Bussum wonen naar het nieuwe kantoor voor de gemeente Gooise Meren.

Gemeente Weesp, Muiden en Muiderberg

VluchtelingenWerk Midden-Nederland ondersteunt vanuit de locatie Weesp statushouders die zich vestigen in de gemeenten Weesp en Muiden. Deze ondersteuning bestaat uit een maatschappelijk begeleidingstraject gedurende anderhalf jaar. Hier maakt gerichte begeleiding op het bevorderen van de participatie van de statushouders o.a. door middel van het gezamenlijk met de statushouder opstellen van een plan van aanpak onderdeel van uit. Daarnaast worden de statushouders ondersteund in hun gezinsherenigingsprocedure en overige juridische vragen.

In 2016 hebben zich in de gemeente Weesp 44 en in Muiden 9 statushouders gevestigd. In Weesp waren er 13 hiervan minderjarig en in Muiden betrof het 3 minderjarigen. Voor deze personen stond een team van 11 bevlogen vrijwilligers van jong tot oud klaar. Enkelen van hen zijn al ruim 25 jaar verbonden aan VluchtelingenWerk. Iets om trots op te zijn!

Bijzonderheden

Gedurende de zomer was er sprake van een grote toename in het aantal nieuwe cliënten en het daarmee ook het aantal bezoekers van de spreekuren. Daarom zijn de spreekuurtijden wederom uitgebreid. In de loop van het jaar zijn er tevens vier nieuwe vrijwilligers gestart om deze toename op te kunnen vangen en alle cliënten gedegen en persoonlijke begeleiding te kunnen bieden. In het najaar is er ten behoeve van de begeleiding van cliënten uit Eritrea, in het bijzonder op het gebied van toeleiding tot gezondheidszorg, de samenwerking opgezocht met de Eritrese belangenvereniging Stichting Lemat.

Gemeenten Huizen, Blaricum, Eemnes en Laren

Vanuit de locatie van VluchtelingenWerk Huizen begeleiden we statushouders uit de gemeenten Huizen, Blaricum, Eemnes en Laren. Deze begeleiding bestaat allereerst uit een maatschappelijk begeleidingstraject van een jaar. Daarnaast worden statushouders ondersteund bij hun vaak complexe gezinsherenigingsprocedure en andersoortige juridische vragen. Cliënten die na hun begeleidingstraject nog hulpvragen hebben kunnen terecht op het spreekuur.

Op het gebied van participatiebevordering en het participatieverklaringstraject is er sprake van een samenwerking met de Twinburgering. De intake gesprekken met de statushouders en de daaruit voortvloeiende plannen van aanpak worden door Twinburgering, in aanwezigheid van een - vrijwillige - medewerker van VluchtelingenWerk afgenomen en opgesteld, de verdere coördinatie en uitvoering ligt bij VluchtelingenWerk. Twinburgering verzorgt ook een aantal van de workshops in het kader van de participatieverklaring.

In totaal zijn er de HBEL gemeenten 120 statushouders gevestigd. Hiervan waren er 26 minderjarig. Voor Huizen betrof het 56 volwassen statushouders en 17 minderjarigen. Voor Blaricum ging het om 10 volwassen en één kind. Voor Eemnes 15 volwassen statushouders en 3 minderjarigen. In de gemeenten Laren hebben zich 13 volwassen statushouders gevestigd en 5 minderjarigen. Deze mensen zijn ondersteund door een team van 17 enthousiaste vrijwilligers en 3 stagiaires. Op deze locatie zijn twee werkbegeleiders werkzaam.

Bijzonderheden

Het afgelopen jaar zijn er meerdere projecten opgestart en nieuwe initiatieven ontstaan. Hieronder worden er enkele uitgelicht.

In het voormalige WSW-kantoor aan de Huizermaatweg in Huizen kwamen in oktober 45 appartementen ter beschikking, waarvan 30 appartementen zijn toegekend aan statushouders met gezinsherenigingprocedures. De overige 15 appartementen zijn bestemd voor starters op de huizenmarkt. Alle statushouders zijn in afwachting van de beslissing van de Immigratie- en Naturalisatiedienst over het nareizen van hun echtgenoten en kinderen.

De komst van de 30 statushouders en met name de werkzaamheden vanuit de gezinsherenigingsprocedures zorgde in de daarop volgende maanden voor een aardige uitdaging voor het team van VluchtelingenWerk Huizen.

De bijzondere inzet van de - vrijwillige - medewerkers, alsook de goede en nauwe samenwerking met de gemeente Huizen en woningbouwvereniging Alliantie heeft er voor gezorgd dat alle statushouders een goede start konden maken in Huizen. Voor enkele statushouders waarvan de gezinsleden inmiddels zijn nagereisd is al weer een andere passende woning gevonden in de gemeente.

In het nieuwbouwproject 'De Weiden' in Eemnes kwamen in oktober zes woningen beschikbaar voor statushouders. In de woningen kwamen een echtpaar en vijf alleenstaanden statushouders met lopende gezinsaanvragen wonen. Inmiddels zijn vier van deze alleenstaande statushouders herenigd met hun partner en kinderen. In goede samenwerking met de Alliantie en de gemeente heeft één gezin direct kunnen doorstromen naar een gezinswoning.

Het project In de Weiden heeft ervoor gezorgd dat er onder inwoners van Eemnes interesse is ontstaan voor een groep vluchtelingen die in de gemeente kwam wonen. Hieruit is een mooi burgerinitiatief ontstaan waaruit Goede Buren Eemnes en een Taalcafé voortkwamen.

In de herfst van 2015 ontstond het Goede Buren Buddy Project. In samenwerking met VluchtelingenWerk worden statushouders aan inwoners van Huizen gekoppeld, waardoor sociale contacten ontstaan. In 2016 is dit project gegroeid en konden vele statushouders aan buddy's worden gekoppeld. Door het enthousiasme onder statushouders en het aantal statushouders dat aan de Huizermaatweg kwam wonen, is er momenteel een wachtlijst voordat de koppeling kan worden gemaakt. Als gevolg van dit succesvolle project in Huizen ontstond in de herfst van 2016 een soortgelijk initiatief in Eemnes.

In september werd de informatieavond Gastvrij Eemnes georganiseerd. De groep Gastvrij Eemnes kwam voort uit de E-100, een burgerbijeenkomst van inwoners uit Eemnes. Deze enthousiaste Eemnessers wilden zich samen inzetten voor statushouders in Eemnes. Vanuit VluchtelingenWerk zijn wij aangesloten tijdens de eerste oriënterende bijeenkomst om onze ervaringen met soortgelijke initiatieven te delen alsook de ervaringen van statushouders. In de herfst ontstond hieruit het buddyproject Goede Buren Eemnes. Op eenzelfde wijze als in Huizen werkt Goede Buren Eemnes sinds oktober met VluchtelingenWerk samen om statushouders uit Eemnes aan Nederlandstalige buddy's te koppelen. Voor statushouders is dit een leuke manier om sociale contacten in hun woonplaats op te doen.

Provincie Utrecht

Gemeente Utrecht

Locatie Telingstraat

Ook in Utrecht zorgden de aantallen vluchtelingen tot uitbreiding van de werkplekken. Er was vooral behoefte aan plekken waar in alle rust en met wat meer privacy een gesprek kon worden gevoerd. Het weggaan van de winkel onder het bestaande pand bood uitkomst. We hebben deze plek erbij kunnen huren en hier een aantal rustige spreekuurplekken in kunnen richten. Ook hebben we de wachtkamer kunnen vergroten, wat de klantvriendelijkheid ten goede komt.

Opvallend was dat we in 2016 veel alleenstaanden en nareizigers hebben gehuisvest. In totaal hebben we 338 volwassenen en 170 kinderen begeleid die in 2016 nieuw in de gemeente zijn komen wonen. De 488 trajecten vanuit 2015 liepen ook nog door, waardoor het totaal aantal cliënten enorm groot was. De begeleiding is uitgevoerd door 95 vrijwilligers, waarvan 52 maatschappelijk begeleiders, 13 receptionistes/administratieve krachten, 2 participatiecoaches, 3 huisvesters, 3 juridische vrijwilligers en 22 tolken. Zij deden dat onder begeleiding van 8 werkbegeleiders en met hulp van 2 betaalde administratieve krachten.

Bijzonderheden

Nareizigers

VluchtelingenWerk maakt zich nog steeds zorgen om de financiële positie van met name cliënten wiens familieleden nagereisd zijn. Aanvullende inrichtingskosten zijn significant minder, dan wanneer het gezin gezamenlijk arriveert. Dat scheelt ongeveer €500,- euro in totaal. Is er sprake van herhuisvesting, dan wordt de dubbele huur niet vergoed. VluchtelingenWerk heeft zich in 2016 hard gemaakt voor verbetering van deze situatie. Mede hierdoor is nieuw beleid in de maak.

Samenwerking met de gemeente Utrecht

De samenwerking met de gemeente Utrecht is in 2016 geïntensiveerd en verbeterd. Zo zijn er goede werkafspraken gemaakt met Burgerzaken, hierdoor worden eventuele problemen bij de inschrijving sneller verholpen.

Met de afdeling Werk en Inkomen is er een structureel werkoverleg georganiseerd, waarin ook casuïstiek wordt besproken. Met betrekking tot de participatiebevordering werken we samen met de werkmatchers van de gemeente. Nadat de vluchteling een assessment heeft gedaan wordt er een gezamenlijke intake gedaan. In dit eerste gesprek wordt gekeken naar de kansen, belemmeringen en achtergrond van de statushouder. Op basis hiervan wordt samen met de statushouder een plan van aanpak gemaakt, waarin wordt beschreven hoe in de daaropvolgende tijd de statushouder, de gemeente Utrecht en VluchtelingenWerk samen de participatie bevorderen.

Armoedebelid

Sinds januari 2016 is de gemeente Utrecht het armoedebelid aan het wijzigen. Een aantal maatschappelijke organisaties, waaronder VluchtelingenWerk, heeft zich verenigd in de zogeheten Armoede-coalitie. Vanuit die hoedanigheid geven we gevraagd en ongevraagd advies aan de gemeenteraad en behartigen daarmee de belangen van onze doelgroep.

Fietsen en laptops

In de maatschappelijke begeleiding signaleerden wij een tekort aan financiële middelen bij voornamelijk gezinnen om benodigde fietsen en laptops voor schoolgaande kinderen aan te schaffen. In 2016 hebben we daarom samenwerking gezocht met verschillende maatschappelijke organisaties, zoals Stichting Leergeld en de ANWB, om hierin de cliënten te kunnen ondersteunen. Dit heeft geresulteerd in het uitgeven van 120 fietsen en 50 laptops. In het nieuwe armoedebelid van de gemeente Utrecht is er hiervoor nu extra budget beschikbaar. Voor de groep kinderen die naar het ISK gaat blijft er voor laptops een samenwerking met Stichting Leergeld bestaan.

Overig

De medewerkers van VluchtelingenWerk locatie Utrecht hebben het afgelopen jaar deelgenomen aan veel bijeenkomsten, waaronder stagemarkten, afstemmingsoverleggen met de buurtteams, overleggen met de vrijwilligerscentrale met als doel de samenwerking te verstevigen, verschillende raadsinformatieavonden (RIA), het bevrijdingsfestival op 5 mei, de banenmarkt van de Utrechtse Uitdaging op 23 november en aan twee stadsgesprekken omtrent integratie.

Aan het einde van het jaar hebben wij onze cliënten kunnen verblijden met een cadeaubon van de JUMBO waardoor zij zelf boodschappen konden doen voor de feestdagen. Deze bonnen zijn met blijdschap ontvangen.

Project Toevlucht

In 2014 heeft de Toevlucht een aantal uitgeprocedeerde mannelijke asielzoekers opgevangen. De gemeente Utrecht heeft gevraagd aan VluchtelingenWerk om te kijken naar de achtergrond van deze mannen en in hoeverre er perspectief is op verblijf in Nederland. VluchtelingenWerk biedt sindsdien juridische begeleiding aan de bewoners van de Toevlucht. Daarnaast wordt er ook begeleiding gedaan voor een aantal bewoners van andere opvangvoorzieningen, waaronder de Weerdsingel en de Sleep Inn.

Het doel van de juridische begeleiding is het perspectief op rechtmatig verblijf in Nederland te onderzoeken en de cliënten te begeleiden bij het indienen van een aanvraag voor een verblijfsvergunning. Blijkt er geen enkel perspectief op verblijf in Nederland te zijn dan zullen er gesprekken met de cliënten worden gevoerd over de toekomst. Doel is de cliënt een weloverwogen keuze te laten maken over zijn toekomst, waarbij terugkeer naar land van herkomst een van de onderwerpen van gesprek is.

Cliënten worden aangemeld voor de Toevlucht en vanaf het moment dat zij er slapen, worden zij uitgenodigd door VluchtelingenWerk om de juridische begeleiding op te starten.

Twee dagdelen per week is er een spreekuur. In de middagen kan men alleen langskomen wanneer men een afspraak heeft. Iedere bewoner heeft een vaste contactpersoon en deze onderzoekt de mogelijkheden aan de hand van het dossier en de situatie van cliënt.

Als er geen perspectief is op rechtmatig verblijf in Nederland, dan bestaat er sinds 2016 de mogelijkheid om de cliënt warm over te dragen aan het counselingproject voor toekomst en terugkeer 'Een nieuw hoofdstuk' van VluchtelingenWerk. Dit jaar zijn er 6 cliënten overgedragen.

In totaal hebben we 51 mannen begeleid, daarvan zijn er 12 doorgestroomd naar een andere opvang die ook de juridische begeleiding heeft overgenomen. We hebben dit gedaan met 7 vrijwilligers, 2 stagiaires en 2 parttime betaalde krachten.

Locatie Gruttersdijk: ex-amateam

Het ex-amateam begeleidt jongeren die als alleenstaande minderjarige naar Nederland zijn gekomen en inmiddels boven de 18 zijn. Tot hun 18^e vallen zij onder de voogdij-instelling Nidos. Voor de jongeren in Utrecht neemt het ex-amateam het daarna over. De jongeren die al 18 zijn en in hun eentje vluchten laten we vaak ook onder het amateam vallen, omdat de expertise van het amateam juist op deze groep gericht is.

Het amateam biedt maatschappelijke begeleiding, begeleiding bij gezinshereniging en juridische begeleiding aan zowel jongeren met een verblijfsvergunning als uitgeprocedeerde jongeren. In tegenstelling tot andere locaties hebben zij geen vaste begeleidingstijd en werken er alleen betaalde krachten. In 2016 bestond het team uit 8 maatschappelijk werkers en 2 juristen.

In 2015 zagen we een grote toename in de asielaanvragen van ama's. Er hebben 3859 ama's asiel aangevraagd. In 2016 is dit aantal afgenomen en waren dit er 1707. Omdat het even duurt voordat de procedure is doorlopen en er een woning aan wordt geboden hebben we de toename bij het amateam vooral in 2016 gezien. In 2016 hebben we 62 jongeren begeleid die een woning (kamer) hebben gekregen en onder de taakstelling vielen. Er waren 73 jongeren die juridische begeleiding hebben gekregen.

Bijzonderheden

Er wordt gewerkt met een methodiek waarbinnen de ex-ama zoveel mogelijk zelf de eigenaar is binnen het eigen (leer)proces. Dit houdt in dat de cliënt, binnen zijn eigen capaciteiten, zelf verantwoordelijk is voor de keuzes die hij maakt ten aanzien van zijn of haar toekomst. De cliënt staat centraal en de maatschappelijk werker heeft als belangrijkste taak dat de cliënt goed geïnformeerd is. Naast de individuele begeleiding is een belangrijke taak van het ex-amateam het optreden als belangenbehartiger van de groep en het bemiddelen bij geschillen.

De juridische begeleiding doen we in samenwerking met de advocatuur. Wanneer een jongere is uitgeprocedeed dan wordt er gekeken naar de (on)mogelijkheden van een verblijf in Nederland.

Soms kan er een herhaalde asielpcedure worden opgestart, soms kan er een aanvraag voor een reguliere vergunning worden gedaan. In andere gevallen is geen kans meer op een vergunning in Nederland. Met de cliënt wordt dan over andere toekomstmogelijkheden gesproken. Zeker bij het indienen van reguliere aanvragen zien we dat de rol van VluchtelingenWerk groter wordt, omdat advocaten hier minder voor betaald krijgen.

In 2016 hebben 10 jongeren alsnog een vergunning gekregen, voor 9 is een herhaalde asielaanvraag ingediend, die aanvragen lopen nog, 2 jongeren hebben uitstel van vertrek gekregen op medische gronden. Voor 3 jongeren loopt een procedure op grond van buitenschuld. Voor 29 jongeren zijn we nog bezig met het opstarten van een procedure, bij 14 jongeren zien we geen perspectief voor verblijf in Nederland en 2 zijn actief bezig met terugkeer.

Gemeenten Montfoort

Het kantoor van VluchtelingenWerk Montfoort is gevestigd in het oude centrum van Montfoort. Vanuit deze locatie wordt er een breed pakket van diensten aangeboden aan de statushouders die zich vestigen in Montfoort of Linschoten.

Deze dienstverlening bestaat in de eerste plaats uit een maatschappelijk begeleidingstraject gedurende de eerste anderhalf jaar na vestiging. Daarnaast worden de statushouders begeleid op het gebied van participatiebevordering en nemen zij deel aan het participatieverklaringstraject. Uiteraard kunnen cliënten ook met hun gezinsherenigingsprocedure en overige juridische asielgerelateerde vragen terecht op de locatie. Verder zijn er taalmaatjes actief die de statushouders ondersteunen bij het leren van de Nederlandse taal.

In totaal zijn er 31 statushouders begeleid die zich in 2016 gevestigd hebben in Montfoort of Linschoten. Hiervan betreft het 19 volwassenen en 12 kinderen. Daarnaast konden cliënten uit 2015 uiteraard ook nog op begeleiding en ondersteuning rekenen. Hierbij zijn 29 vrijwilligers actief geweest.

Bijzonderheden

In het afgelopen jaar zijn er veel nieuwe initiatieven ontplooid vanuit de locatie Montfoort. Zo is in februari 2016 de 'Goed-Geef-Schuur' van start gegaan. Overtollig kwalitatief goed huisraad wat particulieren schenken ten behoeve van statushouders wordt verzameld in een opslagruimte die Stichting Landgoed Linschoten gratis ter beschikking heeft gesteld.

Statushouders die deze spullen kunnen gebruiken kunnen deze hier afhalen. Daarnaast is in augustus van dit jaar de eetgroep 'HapSnap' van start gegaan. Dit is een initiatief van VluchtelingenWerk, het Vredesplatform en de Protestantse kerk De Rank, om vluchtelingen aan een sociaal netwerk te helpen. Onder het motto "ontmoeting kan leiden tot beter begrip", leren maandelijks nieuwe en oude inwoners van Montfoort en Linschoten elkaar (beter) kennen onder het genot van een heerlijke maaltijd.

Verder mocht Vluchtelingenwerk Montfoort een bijdrage leveren aan het project "Nacht als een vluchteling" van de Jeugdgroep van de protestante gemeente in Montfoort. Jongeren van de leeftijd van 14 tot 17 jaar hebben door een bijzondere ontmoeting met leeftijdsgenoten met een vluchtelingenachtergrond, alsook door middel van educatie en opdrachten kennis gemaakt met het leven van een vluchteling. Dit leidde tot mooie gesprekken en een sponsoractie van de jongeren ten behoeve van de werkzaamheden van VluchtelingenWerk.

Het jaar is afgesloten met een feestelijke decembermaaltijd waarbij meer dan 65 personen aanwezig waren. Dankzij JUMBO konden er tevens kerstpakketten worden uitgedeeld aan de statushouders.

Gemeente Zeist

Op onze locatie in Zeist hebben we 12 vrijwilligers, 3 stagiaires, 2 vrijwillige tolken en 2 parttime werkbegeleiders. We hebben in 2016 79 cliënten begeleid die zich in de gemeente gevestigd hebben. De kantoorruimte die we hadden was te klein om de aantallen vluchtelingen goed te kunnen begeleiden. In februari zijn we verhuisd naar een nieuw kantoor met 3 verschillende ruimtes en meer werkplekken.

Bijzonderheden

Er zijn verschillende voorlichtingen gegeven, waaronder aan het Sociaal Team van de gemeente Zeist en aan het maatjesproject Stichting Samen Oplopen. Met beiden werken we intensief samen. Het maatjesproject biedt gezinsmaatjes die een goede aanvulling geven aan de begeleiding die wij bieden.

De gemeente Zeist heeft een APP ontwikkeld om vluchtelingen te ondersteunen bij het vinden van hun weg in de samenleving: WegWijz. Bij de presentatie daarvan waren verschillende vrijwilligers en vluchtelingen aanwezig.

Halverwege het verslagjaar is er een nieuwe overeenkomst gesloten met de gemeente. Dat betekent dat VluchtelingenWerk de begeleiding van vluchtelingen terug moet brengen van twee jaar naar één jaar. Dat betekent ook dat de begeleiding van vrijwilligers door betaalde krachten verminderd moet worden.

Tegelijk met de Open AZC dag was er ook een vrijwilligersmarkt bij de gemeente. Op beide plekken zijn medewerkers aanwezig geweest. Op de vrijwilligersmarkt kwam ook een aantal cliënten af die deze dag ook direct vrijwilligerswerk hebben gevonden. Op 3 december is een klein Sinterklaasfeestje gevierd waarop we met dank aan de Sinterklaasbank 70 cadeautjes uit hebben kunnen delen.

Er zijn in 2016 twee bijzondere gezinsherenigingen geweest. Een Eritrees echtpaar heeft na een jaar hun 4 jaar oude zoontje in de armen kunnen sluiten nadat hij was achtergebleven in een vluchtelingenkamp in Ethiopië. En een jonge Syrische man heeft voor het eerst zijn zes maanden oude dochtertje kunnen zien en vasthouden toen zij na een procedure gezinshereniging naar Nederland kwam. Voor beiden gezinsherenigingen hebben vrijwilligers zich enorm ingezet.

Gemeente Soest

In de gemeente Soest hebben zich in 2016 66 nieuwe volwassen vluchtelingen gevestigd. Zij brachten 30 kinderen mee. Ze zijn begeleid door 12 vrijwillige maatschappelijk begeleiders, 43 vrijwillige taalcoaches en 2 vrijwillige tolken. Het team wordt begeleid door 2 parttime betaalde krachten.

VluchtelingenWerk verzorgt naast de maatschappelijke begeleiding ook taalondersteuning. Voor dat laatste zijn 43 vrijwillige taalcoaches actief.

Bijzonderheden

De Gooi- en Eemlander heeft in februari een interview gehouden met Lucien Papenhuijzen over zijn werk als vrijwilliger bij VluchtelingenWerk Soest. In april heeft RTV Utrecht opnames gemaakt van vrijwilligers en vluchtelingen.

In juni heeft de diaconie Soest een bijeenkomst georganiseerd op Wereldvluchtelingendag. VluchtelingenWerk heeft daaraan deelgenomen.

Golfpark Soestduinen heeft het mogelijk gemaakt dat een groep vluchtelingen een middag golfles kregen. Dit werd met veel enthousiasme ontvangen.

VluchtelingenWerk heeft met de gemeente afgesproken dat zij structureel meer aan participatiebevordering gaat doen voor de cliënten die zich in 2016 in de gemeente hebben gevestigd. Er zijn voorbereidingen getroffen voor een offensief om vluchtelingen sneller aan werk of opleiding te helpen

VluchtelingenWerk heeft een workshop georganiseerd voor vrijwilligers en medewerkers van Portaal Eemland, met wie al intensief wordt samengewerkt.

De gemeenschappelijke kerken in Soest hebben een kerstpakkettenactie gehouden. Hierdoor hebben alle vluchtelingen die in 2016 in Soest een woning hebben betrokken een kerstpakket ontvangen. Deze zijn dankbaar in ontvangst genomen.

Gemeente De Ronde Venen

VluchtelingenWerk De Ronde Venen begeleidt vluchtelingen, vanaf hun start in de gemeente, gedurende twee jaar. In 2016 zijn 96 vluchtelingen, waaronder 39 kinderen, ingestroomd in de gemeente.

Door de sterke toename van het aantal vluchtelingen in De Ronde Venen is een extra spreekuur gestart op de maandag. Daarmee zijn de openingstijden van de locatie verruimd naar drie dagen. Aan de cliënten wordt maatschappelijke begeleiding en taalcoaching geboden. Indien nodig wordt ook juridische begeleiding verzorgd, zoals bij gezinsherenigingsprocedures.

Deze werkzaamheden worden gedaan door 27 vrijwilligers, 80 taalcoaches en 3 parttime betaalde krachten. In 2016 heeft één van de vrijwilligers een lintje ontvangen voor haar jarenlange werk en inzet voor de cliënten.

Bijzonderheden

In mei 2016 betrok VluchtelingenWerk De Ronde Venen een nieuw pand aan de Nijverheidsweg 16 in Mijdrecht. Op deze locatie is eind 2016 de Talent Tour georganiseerd, samen met 'De Rondeveense Uitdaging'. Een tiental vluchtelingen werd in contact gebracht met lokale ondernemers, door middel van een speed-date. Hieruit zijn uiteindelijk 6 sollicitatiegesprekken gekomen. Tot nu toe is helaas nog geen van de vluchtelingen aangenomen.

Net na de zomer in 2016 heeft het bedrijf Shire op een teambuilding-dag een drietal kinderfietsjes in elkaar gezet. Deze zijn gedoneerd aan vluchtelingenkinderen!

Sinds een paar jaar wordt door VluchtelingenWerk, in samenwerking met Tympaan de Baat, fietsles georganiseerd. Wat is gestart met één vrijwilliger is in 2016 uitgebreid tot drie vrijwilligers. Zij helpen wekelijks in weer in wind de cliënten om ze zelfredzaam op de fiets te maken.

Gemeente Stichtse Vecht

VluchtelingenWerk Stichtse Vecht begeleidt met de samenwerkingspartners Leger des Heils en Welzijn Stichtse Vecht de vluchtelingen die in de gemeente komen wonen. De taken die VluchtelingenWerk in Stichtse Vecht oppakt zijn de juridische zaken, zoals gezinshereniging, het aanvragen van de toeslagen bij de Belastingdienst en het geven van voorlichting over Inburgering.

In 2016 is begeleiding gegeven aan 79 volwassenen en 58 kinderen. Dat is gedaan met 5 vrijwilligers, onder leiding van een parttime betaalde kracht.

Bijzonderheden

In Stichtse Vecht is samengewerkt met de Gideonsbende. Samen met deze en andere organisaties is VluchtelingenWerk in overleg gegaan om de verbinding met elkaar te zoeken en gezamenlijk de uitvoering van het theaterstuk 'As I left my father's house' mogelijk te maken. Inmiddels staan twee optredens (februari en april 2017) gepland.

Eind 2016 zijn tijdens een SISAB-avond veel mensen uit Stichtse Vecht samengekomen die zich op één op andere manier met vluchtelingen bezighouden. Tijdens de avond werd een aantal presentaties gegeven en was het mogelijk te netwerken.

Gemeente Baarn

In Baarn hebben we in 2016 maatschappelijke begeleiding gegeven aan 37 volwassenen en 21 kinderen. In 2016 is er een taalcoachproject in Baarn van start gegaan. Steeds meer vluchtelingen krijgen een taalmaatje. Met de gemeente is afgesproken dat dat cliënten die zich in 2016 in de gemeente gevestigd hebben extra begeleid worden op het gebied van participatie.

Wegens de toename van het aantal vluchtelingen, was er ook behoefte aan meer vrijwilligers. We hebben het team in Baarn kunnen uitbreiden met 6 vrijwilligers en 2 gastvrouwen. Door de uitbreiding van het team ontstond behoefte aan aparte spreekkamers, zodat ingewikkelde of privacygevoelige gesprekken in een aparte ruimte kunnen worden gevoerd. Dit hebben we kunnen realiseren door een verbouwing.

In Baarn is een team actief met 14 vrijwilligers, waarvan 2 gespecialiseerd in gezinshereniging, 1 vrijwillige coördinator voor het taalcoachproject, 2 vrijwillige gastvrouwen en een vrijwillige tolk, onder leiding van een parttime betaalde kracht.

Bijzonderheden

In 2016 hebben we ons ingezet om afspraken te maken met de scholen in Baarn, zodat kinderen sneller kunnen worden aangemeld. Dat is geslaagd.

Ook zijn we erg blij te kunnen vermelden dat de woningcorporatie en de Sociale Dienst (gevestigd te Soest) naar het kantoor van VluchtelingenWerk komen voor de intake van de vluchtelingen. Dit is een grote vooruitgang.

Bij de bibliotheek zijn verschillende taalprojecten. VluchtelingenWerk neemt hieraan deel en werkt samen met de bibliotheek.

Er is deelgenomen aan verschillende activiteiten, zoals aan de Beursvloer Baarn. Tijdens Gastvrij Baarn hebben we geholpen bij de organisatie van maaltijden voor nieuwkomers en andere inwoners van Baarn. We hebben een presentatie gegeven over activiteiten Vluchtelingenwerk in Baarn in de Leuning. Een delegatie van de Gemeenteraad is op werkbezoek geweest.

We zijn blij met het goede contact dat we hebben met Werk en Inkomen Baarn, Bunschoten en Soest (BBS) over het plan van aanpak voor de toeleiding naar scholing en werk.

Gemeente IJsselstein

Bij VluchtelingenWerk IJsselstein hebben we in 2016 31 volwassenen en 11 kinderen begeleid. Dat hebben we gedaan met 50 vrijwilligers en 1 stagiaire.

Wij verzorgen maatschappelijke begeleiding en taalondersteuning. Daarnaast wordt een aantal cliënten ook ondersteund op het gebied van toeleiding naar werk en opleiding.

Bijzonderheden

Binnen IJsselstein zijn we begonnen met huiswerkondersteuning voor kinderen die op de ISK zitten. Met dit initiatief willen wij de kinderen beter voorbereiden op hun vervolgopleiding. Deze wordt twee keer per week gegeven en kan rekenen op een goede opkomst. Gemiddeld melden zich per avond 8 kinderen.

Samen met Stichting Leergeld hebben we het ook mogelijk gemaakt voor oudere kinderen om zwemles te volgen.

Dankzij een inwoner van IJsselstein en de Lions Club, is het gelukt om een mooi Sinterklaasfeest te vieren met de vluchtelingenkinderen. Tijdens deze viering waren ruim 20 kinderen aanwezig.

Het afgelopen jaar hebben een aantal Syrische vluchtelingen een bijdrage geleverd aan het geven van voorlichtingen, lezingen e.d., maar ook bijvoorbeeld voor een opname voor Nieuwsuur.

Gemeente Lopik

Begin 2016 is in Lopik het nieuwe kantoor van VluchtelingenWerk geopend in de Schuilplaats aan de Rolafweg. Voorheen vond de begeleiding van in Lopik gevestigde vluchtelingen vanuit IJsselstein. Op maandagen worden vluchtelingen uit Lopik en Benschop voortaan in Lopik begeleid. Dit maakt het voor vluchtelingen makkelijker en voordeliger om ons te bereiken voor de begeleiding en het zorgt ervoor dat VluchtelingenWerk ook in de lokale gemeenschap beter zichtbaar en benaderbaar is. Op deze wijze is het eenvoudiger om met lokale organisaties zoals Stichting Pulse, lokale ondernemers en inwoners samen te werken.

In 2016 hebben we 5 nieuwe huishoudens mogen verwelkomen. Hieronder zijn er 8 volwassenen en 9 kinderen. In 2016 is de begeleidingstijd die wij vanuit VluchtelingenWerk aan statushouders kunnen bieden verlengd van 0,5 naar 1 jaar en sinds de zomer naar 1,5 jaar. Dit betekent dat er in de begeleiding meer ruimte is om de statushouders kennis te laten maken met de Nederlandse instituties en werkwijzen en richting zelfredzaamheid te begeleiden, waaronder ook het begeleiden richting participatie in de maatschappij en het zoeken naar (vrijwilligers)werk.

Het team op deze nieuwe locatie bestaat uit 2 vrijwilligers en een vrijwillige tolk onder leiding van een parttime betaalde kracht.

Bijzonderheden

Op de St. Victorschool in Benschop zijn dit jaar een aantal vluchtelingenkinderen geplaatst. Vanuit ouders van schoolgaande kinderen kwamen vragen omtrent vluchtelingenkinderen op de basisschool. Naar aanleiding hiervan heeft VluchtelingenWerk in samenwerking met de directrice van de St. Victorschool een informatie-avond georganiseerd. Op de avond kwamen ongeveer 20 ouders van schoolgaande kinderen samen. De presentatie vanuit VluchtelingenWerk gaf achtergrond over de vluchtelingenkinderen, inzicht in de procedures die zij in Nederland hebben doorlopen en de begeleiding die wij vanuit VluchtelingenWerk bieden gedurende hun eerste 1,5 jaar in de gemeente.

Daarnaast werden vragen vanuit de aanwezigen beantwoord. Vanuit deze dialoog bekijkt de school hoe de ouders van schoolgaande kinderen vaker kunnen worden betrokken.

Gemeente Woudenberg

Met een team van 8 vrijwilligers, parttime ondersteund door een betaalde kracht wordt de maatschappelijke begeleiding van vluchtelingen verzorgd. In de loop van het jaar is afgesproken dat VluchtelingenWerk ook meer betrokken is bij de participatie van vluchtelingen. Wij doen dit voor de duur van 18 maanden. Er zijn in 2016 zijn 9 huishoudens gecoacht bij hun vestiging in Woudenberg

Bijzonderheden

In de loop van het jaar is er een nieuwe betaalde kracht aangetreden. Om de extra ondersteuning op het gebied van participatiebevordering goed uit te kunnen voeren is de samenwerking met serviceclubs en lokale verenigingen geïntensiveerd.

Overzicht decentrale locaties

Decentraal	Taakstelling 2016	Nieuwe trajecten MB 2016**	Trajecten MB 2015*	Participatieverklamingstraject**	Gezinshereniging	Jur begeleiding	Taalcoaching	VIP	Clienten Eurowijzer	Coaches Eurowijzer	vrijwilligers	stagiaires	Taalcoaches
Almere	499	298	138	35	91	23	x	x	x		26	4	x
Baarn	62	37	43	6	1					14			
De Ronde Venen	109	55	34		9	12	54	2		27			80
Dronten	103	48	43	10	16	2	x	x	x	8	2		
Gooise Meren Bussum	142	35	36	23	22	6	x	x	7	3	13	1	x
Gooise Meren Naarden		28	22	6	10	2				8	1		
Gooise Meren Muiden		9	3	0	1								
Hilversum	221	61	83	22	39	13	56		21	10	23	7	33
Huizen, Laren, Blaricum, Eemnes	180	94	89	3	53	9					17	3	
IJsselstein	87	31	22	10			3			50	1		
Lelystad	194	nvt	nvt	nvt	82	47	x	x	x		6		
Lopik	37	8	6	3	2					3			
Montfoort/Linschoten	36	19	9	3	6	3	20	1			12		17
Noordoostpolder	118	64	40	9	10		x	x	x		15	10	
Soest	116	66	60	10	16	1		2			12		43
Stichtse Vecht	163	79	67		34	15					5		
Urk	51	11	14	2	1								
Utrecht	845	400	488	49	114	5	x	x	x		117		
Weesp	47	31	14	14	9	2					11	1	
Wijdmeren	60	26	28		7		6		2	2			
Woudenberg	27	14	10		1						8		
Zeist	157	79	72		25						12	3	

* het gaat om de aantallen trajecten gestart in 2015 en 2016 van volwassen statushouders (de kinderen zijn niet meegenomen in deze telling)

** dit gaat over het aantal deelnemers dat is uitgenodigd

Inburgering

Sinds 2014 biedt VluchtelingenWerk Midden-Nederland inburgeringstrajecten aan. We bieden inburgeringstrajecten aan in Almere, Utrecht, Houten en Nieuwegein. Dat doen we op 11 verschillende leslocaties. Voor de uitvoer van de trajecten werken we samen met NLtraining. Zij dragen zorg voor de werving, selectie en begeleiding van de docenten.

De cliënten worden binnen maatschappelijke begeleiding uitgebreid voorgelicht over de inburgering. VluchtelingenWerk Midden-Nederland wordt genoemd als een van de taalaanbieders waar men terecht kan. Wanneer men interesse heeft in het aanbod van VluchtelingenWerk Midden-Nederland moet men eerst deelnemen aan een voorlichting over het specifieke aanbod. In deze voorlichting wordt uitleg gegeven over het aanbod van VluchtelingenWerk, ook wordt benadrukt dat men voor een andere aanbieder kan kiezen. Wil men na de voorlichting lessen volgen bij VluchtelingenWerk Midden-Nederland dan kan men zich inschrijven voor de cursus.

Nadat iemand zich heeft ingeschreven voor de cursus wordt er eerst een uitgebreide intake afgenomen bij de cursist om te kijken naar het startniveau en de leersnelheid. Op basis daarvan wordt ingeschat wat de trajectduur gaat worden. Tijdens het gehele traject wordt de cliënt gemonitord, er vinden verschillende evaluaties plaats met de docent en de inburgeraar. Ook wordt de inburgeringstermijn van de cliënten in de gaten gehouden en indien nodig wordt er trajectverlenging aangevraagd. Redden mensen het niet om de examens te halen, maar hebben zij wel voldoende inspanningen verricht dan helpen we met de aanvraag van ontheffing. Is men klaar voor de examens dan worden deze aangevraagd.

In de lessen is een vrijwillige klassenassistent aanwezig om extra ondersteuning te kunnen bieden. En zodra men een beetje Nederlands spreekt krijgt men een vrijwillige taalcoach aangeboden, die buiten de lessen om met de inburgeraar vooral oefent met spreken en ondersteuning kan bieden bij het huiswerk.

Al deze werkzaamheden worden uitgevoerd door betaalde krachten die daarbij worden ondersteund door vrijwilligers. De aantallen cursisten zijn in 2016 opnieuw gegroeid. We zijn het jaar gestart met 408 cursisten en tegen het einde van het jaar hadden we 471 cursisten.

Voor het project waren in 2016 1 projectleider, 4 projectmedewerkers en 3 administratieve krachten werkzaam. Zij worden ondersteund door 20 vrijwilligers vanuit kantoor, 61 vrijwillige klassenassistenten en 275 vrijwillige taalcoaches.

Bijzonderheden

In 2016 zijn we gestart met het aanbieden van het traject ONA. Dit staat voor Oriëntatie op de Nederlandse Arbeidsmarkt. Dit onderdeel is in 2015 toegevoegd aan het examen. Omdat men niveau A2 nodig heeft om deel te nemen wordt het nu pas aangeboden. De eerste trajecten zijn inmiddels afgerond. We zijn in afwachting van een reactie DUO, zodat we weten wanneer de eerste examens kunnen worden ingepland.

De wachttijden voor de examens bij DUO zijn lang. Bij het ONA-examen wordt het examen pas ingepland wanneer de resultaatkaarten die men moet invullen zijn goedgekeurd. Dat is erg nadelig, zeker wanneer het gaat om trajectverlening of ontheffing. Wanneer men de andere examens niet haalt dan is men ook nog niet in staat de resultaatkaarten in te vullen. Dat betekent dat men niet op examen kan en dan maakt men weer geen aanspraak op trajectverlening of ontheffing, want daarvoor moet men alle examens minimaal 2 c.q. 4 keer hebben afgelegd.

Per 2017 zullen de eisen van het keurmerk worden aangepast. VluchtelingenWerk is in 2016 gestart met de voorbereidingen daarvan.

Project Euro-Wijzer

Met het project Euro-Wijzer biedt VluchtelingenWerk Midden-Nederland vlak na aankomst in de gemeente ondersteuning en coaching: vluchtelingen zetten samen met een vrijwilliger stappen naar financiële zelfredzaamheid. Vluchtelingen starten hun leven in Nederland met een zeer kwetsbare inkomenspositie. Zij moeten rondkomen van de bijstand en beschikken vaak niet over spaargeld. Om hun nieuwe huis in te kunnen richten krijgen zij een inrichtingskrediet van de gemeente. Daarom starten zij al met een schuld.

Door de inzet van gericht getrainde vrijwilligers wil VluchtelingenWerk bijdragen aan een beter vangnet voor vluchtelingenminima, de samenwerking met professionele instanties verbeteren en aanvullend op deze instanties ondersteuning bieden. Dit door 67 vluchtelingen in Midden-Nederland (locatie Zeist en Hilversum), en daarmee hun (eventuele) partners en kinderen, direct vanaf hun aankomst in de gemeente te begeleiden bij het ontwikkelen van financiële vaardigheden. Minimaal 20 vrijwilligers zijn specifiek getraind om vluchtelingen te ondersteunen bij (het ontwikkelen van) hun financiële vaardigheden.

Met speciaal voor dit project door het Nibud ontwikkeld materiaal wordt gewerkt aan een aantal concrete doelen als een ordelijke thuisadministratie, omgaan met digitaal betaalverkeer, leren vooruit denken/plannen in uitgavepatroon en te informeren over en aanvragen van bestaande voorzieningen (bijv. huursubsidie, zorgtoeslag, kinderbijstand, kindertoeslag). Zo kan (verdere) escalatie van financiële problemen worden voorkomen. Aanvankelijk doen de vrijwilligers en vluchtelingen veel samen, maar uiteindelijk worden vluchtelingen

zelf financieel redzaam.

In totaal zijn er tussen 17-5-2016 en 31-12-2016 in de gemeente Hilversum 21 cliënten begeleid door 13 budgetcoaches, in de gemeente Wijdmeren 2 cliënten door 1 budgetcoach en in de gemeente Bussum 7 cliënten door 2 budgetcoaches. De locatie in Hilversum heeft in totaal 30 cliënten en 16 budgetcoaches in 2016. In de gemeente Zeist zijn in dezelfde periode 18 cliënten door 13 budgetcoaches begeleid.

Uit de praktijk: Besparen op het openbaar vervoer

Met hulp van een budgetcoach heeft een aantal Eritrese cliënten bespaard op de kosten voor het openbaar vervoer. Ze konden twee keer per maand naar Amsterdam om daar naar de kerk te gaan. Door de tip van de coach om gebruik te maken van treinkaartjes acties bij verschillende winkels kunnen ze nu elke week naar Amsterdam. Ook worden er door de coaches bijvoorbeeld tips gegeven om op boodschappen te besparen door bijvoorbeeld een weekmenu samen te stellen en 1 keer per week boodschappen te doen en contant geld mee te nemen om impulsinkopen te verminderen.

Project Eigen-Wijs

Het project Eigen-Wijs is een landelijk project gericht op empowerment van asielzoekerskinderen in de centra in de leeftijd van 4 tot en met 18 jaar. Het project loopt van oktober 2015 tot maart 2018 en wordt mede gefinancierd door het Europese fonds AMIF (Asiel en Migratie Fonds) en C&A.

Het project bestaat uit een muziekonderdeel, een onderdeel gericht op het geven van voorlichtingen over de asielprocedure en de kinderrechten en een onderdeel waarbij spreekuren worden opgezet in de asielzoekerscentra.

Symfonie voor Angsthazen en Durfals

Voor het muziekonderdeel bieden we kinderen op de basisscholen in de centra een lesprogramma aan, waarin zij in ongeveer 12 weken toewerken naar een uitvoering van de “Symfonie voor Angsthazen en Durfals” met een echt symfonieorkest. De muziek biedt de kinderen de mogelijkheid hun gevoelens te uiten en hun “kunsten” te vertonen in een echte concertzaal met als toeschouwers o.a. hun bewonderende ouders.

Afgelopen jaar hebben 2 grootse slotconcerten plaatsgevonden. In juni kwamen 800 kinderen uit het hele land bijeen in Tivoli in Utrecht en in november werd het concertgebouw in Amsterdam gevuld door 600 kinderen. Uit onze regio hebben 280 kinderen van 4 verschillende scholen meegedaan.

Voorlichting

Het voorlichtingsonderdeel is erop gericht kinderen meer grip te geven op hun situatie. Op speelse wijze, met speciaal ontwikkeld materiaal, geven we uitleg over de asielprocedure en de kinderrechten. Voor de kinderen die in Nederland mogen blijven, is er nog een onderdeel gericht op de nabije toekomst.

Het team bestaat uit een professionele kracht die de voorlichtingen plant en geeft. Zij wordt ondersteund door 3 enthousiaste vrijwilligers. Een van hen spreekt Arabisch en zij is er speciaal voor de kinderen die nog maar net in Nederland zijn en de taal nog niet beheersen. We hebben afgelopen jaar 9 voorlichtingen gegeven.

Kinderspreekuren

Met de spreekuren bieden we de kinderen de mogelijkheid wekelijks een Time4You te bezoeken. In een veilige omgeving met 3 of 4 vaste vrijwilligers kunnen kinderen vragen stellen en onderwerpen bespreken die zij belangrijk vinden. Door middel van deskundig ontwikkelde thema's en creatieve methodes proberen de vrijwilligers met de kinderen in gesprek te gaan en ze uit te dagen tot het stellen van vragen. Onze rol is informeren, signaleren en doorverwijzen. Momenteel hebben we 3 lopende spreekuren en 1 Time4You is in ontwikkeling.

Project VIP: Vluchtelingen Investeren in Participeren

Per 1 maart is zijn we gestart met het project VIP (Vluchtelingen Investeren in Participeren). Door middel van groepstrainingen (15 personen) en intensieve persoonlijke begeleiding worden vluchtelingen klaargestoomd voor de arbeidsmarkt. Het project heeft als doel om vluchtelingen zo snel mogelijk deel te laten uitmaken op de Nederlandse arbeidsmarkt.

Tijdens een 8-weekse jobtraining krijgen de vluchtelingen een sollicitatietraining, leren ze hoe ze een netwerkgesprek kunnen voeren en krijgen ze een VIP jobcoach toegewezen. Met de jobcoach gaan ze samen kijken wat hun ervaring en talent is en gaan ze op zoek naar een geschikte werkervaringsplek. De coach blijft de deelnemer begeleiden tot er een geschikte arbeidsplaats is gevonden en ook daarna.

Er wordt veel samengewerkt met lokale bedrijven in de buurt. Door de werkervaringsplek kunnen werkgevers en de vluchtelingen elkaar ontmoeten en de deelnemer kan laten zien wat hij of zij in huis heeft. Het belangrijkste is dat de deelnemer zich tussen de Nederlanders begeeft en kennis maakt met de praktijk, de taal en de werkcultuur.

De werkwijze is een integrale aanpak die aansluit op de bestaande inburgeringstrajecten (inclusief de module Oriëntatie op de Nederlandse Arbeidsmarkt, ONA). Achterliggende doelstelling is om de barrières voor arbeidsparticipatie te verminderen en ervoor te zorgen dat alle partijen hun verantwoordelijkheid nemen. Vluchtelingen, werkgevers, opleiders én overheid. Zo dragen we eraan bij dat vluchtelingen een reële, bewuste en zelfstandige loopbaankeuze kunnen maken die aansluit op vraag en aanbod op de arbeidsmarkt én bij hun competenties en mogelijkheden.

De intensieve begeleiding wordt verzorgd door vrijwillige jobcoaches, respectievelijk 8 in Utrecht en 4 in Almere.

Inmiddels vond het traject van VIP twee keer plaats in Utrecht. In totaal hebben 28 cursisten de training afgerond. De voorbereiding en selectie voor de trainingen die plaatsvinden in Almere en Utrecht in januari 2017 zijn nagenoeg afgerond.

Deelnemers

De deelnemers komen uit de volgende gemeenten: Utrecht, Soest, Zeist, IJsselstein, Veenendaal, Baarn, Nieuwegein, Stichtse Vecht, Elst, Montfoort, Culemborg, Bergambacht, De Ronde Venen, Vianen, Bodegraven. Sommige gemeenten vergoeden de reiskosten. Voor een aantal deelnemers was het (gelukkig) geen belemmering om de reiskosten zelf te betalen. Van de 30 deelnemers waren 10 vrouwen, de overige zijn mannen. 11 deelnemers waren jonger dan 30 jaar.

Resultaten

Van de eerste ronde zijn: 4 deelnemers gestart met een opleiding, 2 deelnemers hebben een betaalde baan gevonden en 4 deelnemers hebben vrijwilligerswerk gevonden. Uit de tweede ronde die 22 november is beëindigd zijn al 4 deelnemers begonnen met vrijwilligerswerk waarvan 1 met uitzicht op een baan.

Bijzonderheden

Voor de regio Midden-Nederland heeft de projectmedewerker een filmpje laten maken van Mohamad. Momenteel is dit filmpje ook het promotiefilmpje van het landelijke VIP project. Op social media is dit filmpje een groot succes.

In het kader van verduurzaming is er presentatie geweest van het VIP project op de regionale stakeholdersdag van VluchtelingenWerk Midden-Nederland. Daarnaast zijn er veel netwerkgesprekken gevoerd met bedrijven, die "iets" voor vluchtelingen willen betekenen. Daar zijn afspraken mee gemaakt die we in 2017 hopen te concretiseren in de vorm van bedrijfsgerichte samenwerkingsprojecten.

Uit de samenwerking met Jumbo, die in 2016 werd gestart zijn enige successen te melden. Als gevolg hiervan heeft 1 vluchteling betaald werk gekregen en twee hebben een stage met uitzicht op betaald werk.

Project Een Nieuw Hoofdstuk en Met Opgeheven Hoofd

Sommige van onze cliënten krijgen geen verblijfsvergunning en soms blijkt dat we hen verblijfsrechtelijk nu ook niet verder kunnen helpen; ze zijn uitgeprocedeerd. Het project Een Nieuw Hoofdstuk begeleidt uitgeprocedeerde asielzoekers bij het maken van keuzes over zelfstandige terugkeer. Dit gebeurt op regionale steunpunten in het land volgens een landelijke, uniforme methodiek. We kijken samen met de cliënt of er toch nog mogelijkheden zijn voor een (nieuwe) procedure, soms door het maken van een VVA. Zijn die er niet, dan gaan we met cliënten in gesprek over wat de mogelijkheden zijn voor de toekomst: de consequenties van illegaliteit, door migratie en de mogelijkheden voor ondersteuning bij terugkeer naar het land van herkomst worden besproken.

Vluchtelingen hebben soms jaren in een 'wachtstand' gestaan en zijn niet meer gewend om de regie te nemen. We bekijken hoe deze - en andere praktische en emotionele drempels die toekomstoriëntatie en eventueel terugkeer belemmeren - aangepakt kunnen worden.

De (ex-)asielzoeker kan zo zelf een weloverwogen keuze maken over zijn of haar toekomst. Als de cliënt besluit terug te gaan, krijgt hij om de terugkeer zo goed mogelijk te laten verlopen verdere begeleiding in het VluchtelingenWerk-project Met Opgeheven Hoofd of via re-integratieactiviteiten van een van onze partners.

Een Nieuw Hoofdstuk en Met Opgeheven Hoofd lopen beiden van oktober 2015 tot april 2018. De doelstelling voor Midden-Nederland is de begeleiding van 50 cliënten. (Voor de regio's Haarlem e.o. en Amsterdam e.o. staan ook resp. 50 en 50). Landelijk zijn 5 regionale projectleiders aangesteld. De regionale projectleider Een Nieuw Hoofdstuk en Met Opgeheven Hoofd heeft de nieuwe regio Noordwest-Nederland alsmede Midden-Nederland onder haar hoede.

Binnen het project Een Nieuw Hoofdstuk begeleiden we nu 14 cliënten in Utrecht en in Lelystad. Daarvan zijn 4 cliënten gestopt. 2 omdat zij zijn teruggekeerd, 1 cliënt had geen interesse meer en 1 cliënt heeft het traject afgerond en heeft twee dagen voor zijn geplande terugkeer van de reis afgezien, inmiddels woont hij weer in de bed-bad-broodopvang en wellicht gaan we hem weer begeleiden. De begeleiding wordt gedaan door de betaalde projectmedewerker en 3 vrijwillige counselors.

Een vrijwilliger van het project Een Nieuw Hoofdstuk vertelt:

"Mensen zijn vaak erg verdrietig en boos over dat het hen niet gelukt is in Nederland. Sommigen zijn ook echt de dupe geworden van het strenge beleid. Ik vind het mooi dat wij er dan zijn voor ze en samen met hen kunnen kijken of toch weer opnieuw kunnen beginnen en de realiteit onder ogen te zien, hoe moeilijk ook. Mensen willen vaak niet over terugkeer praten. Het is voor ons de kunst om dit niet te forceren, maar wel het taboe te doorbreken."

Project Kindervakantieweken

VluchtelingenWerk Nederland organiseert voor de kinderen en éénoudergezinnen op de centra en in de gemeentes kindervakantieweken. De kindervakantieweken zijn bedoeld voor vluchtelingenkinderen, jongeren en eenoudergezinnen (met of zonder verblijfsstatus) die vanwege alle stress over hun onzekere situatie en hun zeer beperkte financiële middelen echt een vakantie gegund is. Iedere zomer staan er weer gezellige, spannende en sportieve kindervakantieweken op het programma.

Vanuit VluchtelingenWerk Midden-Nederland hebben 71 kinderen en éénoudergezinnen kunnen genieten van een zorgeloos weekje weg.

Stichting VluchtelingenWerk Midden-Nederland hanteert de Governance Code Welzijn & Maatschappelijke Dienstverlening als norm voor goed bestuur, goed toezicht en adequate verantwoording. De stichting paste tot 1 oktober 2016 het binnen de Governance Code genoemde model van Toezichthoudend Bestuur toe, vanaf 1 oktober het model Raad van Toezicht. In haar werk houdt de stichting zich aan de Wet Bescherming Persoonsgegevens. Stichting VluchtelingenWerk Midden-Nederland heeft een ANBI-status, bezit het Blik op Werk-keurmerk voor inburgering en voldoet binnen de Vereniging VluchtelingenWerk Nederland aan het CBF-keurmerk. VluchtelingenWerk Midden-Nederland is lid van Sociaal Werk Nederland en NOV Nederland

5.1 Governance

In 2016 wijzigde de stichting van governance model. Tot 1 oktober was het bestuur van de stichting belast met het besturen van de stichting. Vanaf 1 oktober is een directeur-bestuurder benoemd met een raad van toezicht. In beide situaties zijn taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden statutair vastgelegd.

Tot 1 oktober 2016 was de samenstelling van het bestuur van de stichting:

- Harrie de Heer, voorzitter
- Berendineke Steenbergen, lid en plaatsvervangend voorzitter
- Maurice Stroop, penningmeester
- Ed Hoekstra, secretaris
- Marian van Leeuwen, algemeen bestuurslid

Bestuursleden van VluchtelingenWerk Midden-Nederland zijn onbezoldigd en ontvangen geen bonus of premie, zij ontvangen alleen gemaakte onkosten.

Vanaf 1 oktober 2016 bestond de raad van toezicht van de stichting uit de volgende personen:

- Harrie de Heer, voorzitter
- Berendineke Steenbergen, lid
- Maurice Stroop, lid en audit commissie
- Ed Hoekstra, lid
- Marian van Leeuwen, lid

Er is vastgelegd dat de medezeggenschap, zowel de ondernemingsraad als de vrijwilligersraad, een kandidaat kan voordragen voor de raad van toezicht.

De heer Flip van Lidth de Jeude is op 29 november 2016 op voordracht van de vrijwilligersraad toegetreden tot de raad van toezicht. Vanaf januari 2017 is de heer Jos Berkers toegetreden tot de raad van toezicht op voordracht van de ondernemingsraad. Hij is lid van de audit commissie.

Leden van de raad van toezicht van VluchtelingenWerk Midden-Nederland ontvangen geen bonus of premie.

In 2016 vergaderde het bestuur zes maal en in de hoedanigheid van raad van toezicht twee maal.

Leden van het bestuur respectievelijk de raad van toezicht brachten in 2016 aan zes locaties werkbezoeken, zowel locaties in de centrale opvang als in gemeenten.

De voorzitter van de raad van toezicht van VluchtelingenWerk Midden-Nederland vertegenwoordigt de stichting in de Verenigingsraad van VluchtelingenWerk Nederland. De Verenigingsraad heeft in 2016 drie maal vergaderd.

Vanaf 18 januari 2016 was Klaas van Gelder directeur van de stichting. Sinds 1 oktober is Klaas van Gelder als gevolg van de governance wijziging directeur-bestuurder van de stichting. Uit hoofde van deze functie is hij tevens lid van het bestuur van de Vereniging VluchtelingenWerk Nederland.

5.2 Personeel

In 2016 is het personeelsbestand fors toegenomen, wat de aandacht heeft gevraagd van het management en de afdeling P&O waar het gaat om werving en selectie alsmede zorgen voor een goed inwerkprogramma voor nieuwe medewerkers. Hierbij wordt voortdurend gestreefd naar een optimale bezetting van locaties en een goede balans van ervaring en competenties. Bij het trainen van vrijwilligers is vooral ingestoken op de inhoud; dit in verband met de toegenomen drukte. Daarnaast zijn er meer basiscursussen dan in 2015 gegeven omdat het aantal nieuwe vrijwilligers steeg. Het inwerkprogramma voor nieuwe vrijwilligers is aangepast en geactualiseerd. Met medewerkers worden plan-, voortgang- en resultaatgesprekken gevoerd.

5.3 Vrijwilligersbeleid

Het vrijwilligersbeleid heeft in 2016 in het teken gestaan van werving van nieuwe vrijwilligers en de actualisatie van het inwerkprogramma en deskundigheidsbevordering.

In 2016 zijn op alle locaties nieuwe vrijwilligers geworven en aan de slag gegaan. Op veel locaties wordt ook gewerkt met vrijwillige tolken, vaak zijn dit voormalige cliënten die op deze wijze andere vluchtelingen ondersteunen in taal zodat de begeleiding door VluchtelingenWerk goed en zorgvuldig gedaan kan worden.

Voor de binding van vrijwilligers is het essentieel om hen vanaf het begin goed te faciliteren en een duidelijk inwerkplan aan te bieden. De vrijwilliger wordt professioneel ondersteund. Het inwerkplan voor vrijwilligers met de checklist is afgerond en wordt in het handboek vrijwilligerszaken opgenomen.

Naast de basiscursus is ook een ICT-basiscursus aangeboden, wat de medewerkers wegwijs maakt in de gebruikte systemen en kantoorapplicaties.

In 2016 is gestart met het administratief actualiseren van het vrijwilligersbestand en ervoor zorg te dragen dat van alle vrijwilligers een Verklaring omtrent Gedrag (VOG) in bezit is.

5.4 Verslag van de Vrijwilligersraad

Nadat in 2015 de vrijwilligersraad formeel is gestart richt de vrijwilligersraad zich in 2016 op een groot aantal zaken.

Dat heeft geresulteerd in het navolgende:

De vrijwilligersraad heeft een dagelijks bestuur geformeerd, om waar nodig sneller te kunnen reageren. Het dagelijks bestuur komt 2-wekelijks bij elkaar. De voltallige raad vergadert iedere zes weken. Gedurende het jaar zijn een flink aantal locaties bezocht voor het werven van contactpersonen. Om de achterban goed te informeren gaf de vrijwilligersraad drie keer een nieuwsbrief uit.

Nadat in oktober de raad van toezicht is aangesteld, maakte de vrijwilligersraad gebruik van haar bevoegdheid een lid voor de raad van toezicht voor te dragen, de heer F. Van Lidth de Jeude.

Gedurende het jaar is acht keer vergaderd met de directeur Klaas van Gelder. De intensieve gesprekken zijn buitengewoon nuttig en over en weer zeer leerzaam. In die overleggen kaartte de vrijwilligersraad de navolgende zaken aan:

- De onduidelijkheid over de rol van de jobcoaches en arbeidsconsulenten. Dit heeft geresulteerd in het voornemen in 2017 een bijeenkomst te organiseren voor alle medewerkers die betrokken zijn bij (onderdelen van) arbeidsparticipatie.
- De zorg over de motivatie van de oudere vrijwilligers.
- De aanwezigheid van een vrijwilliger bij de sollicitatiegesprekken voor een nieuw aan te stellen werkbegeleider. Dit heeft geresulteerd in afspraken daarover in het proces van werving en selectie.

Voor 2017 richt de vrijwilligersraad zich op lopende en nieuwe zaken. Dat zal o.a. de voorbereiding van de voorgenomen fusie zijn.

Een ander punt van aandacht wordt het volgende: de vrijwilligersraad is een vrij nieuw fenomeen bij VluchtelingenWerk. Niet altijd is duidelijk hoe haar verantwoordelijkheid zich verhoudt tot die van de professionele organisatie. Die duidelijkheid zal wel moeten komen hetgeen tot een aanpassing van het reglement zal leiden. Mevr. G. Blom, extern consultant, is op verzoek van de directie hierbij betrokken.

Een ander belangrijk aandachtspunt is het contact met de contactpersonen op de locatie. De wens om dit aantal uit te breiden is nadrukkelijk aanwezig. Daarop zal worden ingezet. Ook zal worden gewerkt aan de verdieping van het contact met de huidige contactpersonen. Natuurlijk zal ook doorlopend aan de relatie met alle vrijwilligers worden gewerkt.

De verhoudingen binnen de raad zijn uitstekend en de samenwerking met de directeur is zonder meer constructief.

Namens de vrijwilligersraad

Frans Roemen
Voorzitter

6.1 Extern

Duidelijk is dat de instroom van asielzoekers de tweede helft van 2016 aanzienlijk is gedaald en dat deze trend voor 2017 doorzet. De verwachting is wel dat het aantal nareizigers in 2017 stabiel zal zijn. Dit heeft direct gevolgen voor de werkzaamheden in de centrale opvang. Het ziet er naar uit dat het COA de opvangcapaciteit op een aantal locaties zal verlagen. Werkzaamheden van VluchtelingenWerk in de centrale opvang zullen ook afnemen. Voor wat betreft de begeleiding van vluchtelingen bij de opbouw van hun nieuwe bestaan in de gemeente is de taakstelling voor 2017 lager dan de taakstelling voor 2016. Echter, er is een aantal gemeentes dat nog een achterstand heeft, waardoor het totale aantal te vestigen vluchtelingen begin 2017 niet veel lager zal uitvallen. Eind 2017 is hier wel een daling te verwachten.

Zowel met het COA als de gemeenten, maar ook met andere partners, wordt nauw overlegd over de samenwerking om een versnelde integratie van statushouders te bevorderen. Hiertoe zijn al veel initiatieven ondernomen die de komende periode nader uitgewerkt worden. VluchtelingenWerk Midden-Nederland is hierbij betrokken en draagt naast uitvoerende werkzaamheden ook veel kennis en expertise bij voor de realisatie van deze plannen. Voorts is evaluatie en optimalisatie van de nieuw ontwikkelde producten op het gebied van participatiebevordering en de workshops participatieverklaring. Ook verdere optimalisatie van de samenwerking met de gemeenten staat op de agenda.

Bij de Tweede Kamer verkiezingen in maart 2017 is voor de positie van asielzoekers en vluchtelingen in Nederland een belangrijk thema. VluchtelingenWerk ziet dit als een kans om ons werk verder onder de aandacht te brengen en meer draagvlak te creëren voor asielzoekers en vluchtelingen. Onze dienstverlening moet blijvend afgestemd worden op de behoeften van cliënten en maatschappij. Dat vergt nauw contact met stakeholders, flexibiliteit en slagkracht van de organisatie en creativiteit in het aangaan van samenwerkingsrelaties.

6.2 Intern

De uitbreiding van het personeels- en vrijwilligersbestand is eind 2016 gestabiliseerd. De dienstverlening kan adequaat geleverd worden en de ondersteuning vanuit het regiokantoor is voldoende. De komende periode zal ingezet worden op de voorbereiding van de voorgenomen fusie, de realisatie daarvan en de transitie naar een nieuwe, grotere regionale stichting met een werkgebied van de provincies Utrecht, Flevoland en Noord-Holland.

De interne organisatie zal de nodige aandacht vragen in het optimaliseren van de gewenste effecten van de fusie: verminderen kwetsbaarheid, beheersen van de kosten en verhogen van de kwaliteit van dienstverlening.

De afstemming en vertaling van landelijk beleid naar regionaal beleid met de lokale verankering daarvan zal zich verder ontwikkelen in 2017. Daarvoor zijn in 2016 in de landelijke organisatie een aantal belangrijke voorwaarden gerealiseerd door de gewijzigde governance. Regionale bestuurders zijn nu direct verantwoordelijk voor één landelijke organisatie. Door deze interne samenwerking is VluchtelingenWerk dé belangenbehartiger van asielzoekers en vluchtelingen in Nederland, de enige landelijke organisatie in de begeleiding van asielzoekers en vluchtelingen en hét kennis en expertisecentrum op het terrein van asiel- en vluchtelingengerelateerde vraagstukken en -beleid.

JAARREKENING 2016

**Stichting VluchtelingenWerk Midden-Nederland
te Utrecht**

- 1 VOORBLAD
- 2 BALANS
- 3 RESULTAAT
- 4 KASSTROOMOVERZICHT
- 5 GRONDSLAGEN BALANS
- 6 GRONDSLAGEN RESULTAATBEPALING
- 7 TOELICHTING BALANS
- 8 TOELICHTING RESULTAAT
- 9 BEZOLDIGING VAN HET BESTUUR EN DE RAAD VAN TOEZICHT
- 10 CONTROLEVERKLARING

BALANS per 31 december 2016
(na resultaatverdeling)

			<u>31-12-2016</u>	<u>31-12-2015</u>
ACTIVA				
<i>Vaste activa</i>				
Materiële vaste activa	1		76.644	68.089
<i>Vlottende activa</i>				
Vorderingen	2			
Debiteuren	2.1	774.772	660.526	
Te vorderen subsidies	2.2	491.675	287.672	
Overige vorderingen en overlopende activ	2.3	<u>65.886</u>	<u>43.907</u>	
			1.332.333	992.105
Liquide middelen	3		2.575.368	1.350.983
Totaal activa			<u><u>3.984.345</u></u>	<u><u>2.411.177</u></u>
PASSIVA				
Eigen vermogen	4			
<i>Vrij besteedbaar vermogen</i>				
Algemene reserve	4.1	1.116.398	215.410	
Bestemmingsreserves	4.2	<u>594.882</u>	<u>453.571</u>	
			1.711.280	668.981
<i>Vastgelegd vermogen</i>				
Bestemmingsfondsen	4.3		749.765	581.668
Voorzieningen	5		78.881	14.902
Kortlopende schulden	6		1.444.419	1.145.626
Totaal passiva			<u><u>3.984.345</u></u>	<u><u>2.411.177</u></u>

STAAT VAN BATEN EN LASTEN

		Werkelijk 2016	Begroot 2016	Werkelijk 2015
Baten				
Subsidies	7a	3.067.990	1.975.376	2.215.049
Overige opbrengsten	7b	4.007.776	2.115.258	2.916.384
Som der baten		7.075.766	4.090.634	5.131.433
Lasten				
Kosten activiteiten	8	1.328.463	489.507	810.599
Salariskosten	9.1	3.152.622	2.551.932	2.601.236
Overige personeelskosten	9.2	303.477	141.136	292.602
Vrijwilligerskosten	10	169.764	134.623	121.833
Huisvestingskosten	11	440.697	339.291	335.200
Kantoorkosten	12	136.861	82.085	117.330
ICT kosten	13	204.169	90.775	120.515
Algemene kosten	14	97.404	52.000	119.924
Afschrijvingskosten	15	31.913	12.000	24.188
Som der lasten		5.865.370	3.893.349	4.543.427
Saldo		1.210.396	197.285	588.006

Verwerking van het resultaat in de balans

	Resultaat 2016	Resultaat 2015
Toevoeging Algemene reserve	900.988	10.392
Toevoeging Bestemmingsreserves	141.311	461.651
Toevoeging Bestemmingsfondsen	168.097	115.963
Saldo	1.210.396	588.006

KASSTROOMOVERZICHT 2016

(opgesteld volgens de indirecte methode)

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Resultaat uit de staat van baten en lasten	1.210.396	588.006
Afschrijvingen	31.913	24.188
Mutatie vorderingen	-340.228	-414.151
Mutatie kortlopende schulden	298.793	281.855
Mutatie voorzieningen	63.979	14.902
Mutatie werkkapitaal	<u>22.544</u>	<u>-117.394</u>
 Kasstroom uit activiteiten	 1.264.853	 494.800
Investerings in materiële vaste activa	-40.468	-44.237
Desinvesteringen in materiële vaste activa	0	0
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	<u>-40.468</u>	<u>-44.237</u>
Aangegane langlopende leningen	0	0
Aflossing langlopende leningen	0	0
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	<u>0</u>	<u>0</u>
 MUTATIE GELDMIDDELEN	 <u><u>1.224.385</u></u>	 <u><u>450.563</u></u>
 Liquide middelen per 1 januari	 1.350.983	 900.420
Liquide middelen per 31 december	<u>2.575.368</u>	<u>1.350.983</u>
Mutatie geldmiddelen	<u><u>1.224.385</u></u>	<u><u>450.563</u></u>

1 Grondslagen voor de balans

1.1 Algemeen

De jaarrekening van de stichting VluchtelingenWerk Midden Nederland – hierna te noemen de stichting – is opgemaakt in overeenstemming met de Richtlijn voor de jaarverslaglegging C1 – organisaties zonder winststreven. De jaarrekening is opgesteld in euro's.

Activa en passiva worden – tenzij anders vermeld – gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs dan wel tegen de lagere marktwaarde. In de balans en de staat van baten en lasten zijn referenties opgenomen waarmee wordt verwezen naar de toelichting.

De vergelijkende cijfers 2015 zijn aan de indeling van 2016 aangepast.

1.2 Verbonden partijen

De stichting is lid van de Vereniging VluchtelingenWerk Nederland. Deze vereniging is aan te merken als een verbonden partij. De vereniging kan een beleidsbepalende invloed uitoefenen op de stichting inclusief invloed op het zakelijke en financiële beleid.

1.3 Materiele vaste activa

De materiele vaste activa is gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs onder aftrek van afschrijvingen. De afschrijvingen zijn gebaseerd op de verwachte economische levensduur en worden lineair berekend vanaf het moment van ingebruikname.

1.4 Vorderingen

Vorderingen worden gewaardeerd op de nominale waarde onder aftrek van noodzakelijk geachte voorzieningen voor oninbaarheid. Voor zover niet anders vermeld hebben de vorderingen een looptijd korter dan één jaar.

1.5 Liquide middelen

De liquide middelen bestaan uit kas en banktegoeden. Deze zijn direct opeisbaar en staat ter vrije beschikking van de stichting.

1.6 Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit een vrij besteedbaar deel en een vastgelegd gedeelte. De algemene reserve is bedoeld om de continuïteit van de stichting te borgen als ook haar onafhankelijke positie in de samenleving. Bestemmingsreserves zijn conform een besluit van het bestuur afgescheiden van de algemene reserve voor specifieke doeleinden. Bestemmingsfondsen zijn opgenomen voor (mede) door derden ter beschikking gestelde gelden. Tegenover de bestemmingsreserves en – fondsen zijn geen verplichtingen aangegaan.

1.7 Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan en waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze te schatten is. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichting per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen.

1.8 Kortlopende schulden

Voor zover niet anders vermeld hebben de kortlopende schulden een looptijd korter dan één jaar.

2 Grondslagen voor de resultaatbepaling

2.1 Algemeen

Als resultaat is bepaald het verschil tussen de baten en lasten van een boekjaar. Een boekjaar is gelijk aan het kalenderjaar.

2.2 Baten

De baten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Onder baten worden verstaan verantwoorde subsidies voornamelijk van overheden en overige bijdragen. Baten uit hoofde van subsidies voor instandhouding worden verantwoord in het jaar van toekenning. Prestatie- en product subsidies worden verantwoord naar rato van de in het boekjaar geleverde prestaties.

2.3 Lasten

De lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben.

TOELICHTING OP DE BALANS

	<u>31-12-2016</u>	<u>31-12-2015</u>
1. Materiële vaste activa		
Verbouwing	13.074	21.404
Inventaris	21.902	9.795
Hard & Software	41.668	36.890
	<u>76.644</u>	<u>68.089</u>

De mutaties in de materiële vaste activa worden als volgt weergegeven:

	<u>Verbouwing</u>	<u>Inventaris</u>	<u>Computers</u>
Afschrijvingspercentages	10 / 20	20 / 33	20 / 33
Stand per 1 januari 2016			
Verkrijgingsprijzen	68.980	28.929	54.956
Cumulatieve afschrijvingen	-47.576	-19.134	-18.066
Boekwaarden	<u>21.404</u>	<u>9.795</u>	<u>36.890</u>
Mutaties			
Investerings	-	16.245	24.223
Afschrijvingen materiële vaste activa	-8.330	-4.138	-19.445
Saldo	<u>-8.330</u>	<u>12.107</u>	<u>4.778</u>
Stand per 31 december 2016			
Verkrijgingsprijzen	68.980	45.174	79.179
Cumulatieve afschrijvingen	-55.906	-23.272	-37.511
Boekwaarden	<u>13.074</u>	<u>21.902</u>	<u>41.668</u>

MVA die tot nihil zijn afgeschreven zijn uit de afschrijvingsstaat geëlimineerd.

2. Vorderingen

2.1. Debiteuren	<u>31-12-2016</u>	<u>31-12-2015</u>
Debiteuren	825.524	698.700
Voorziening dubieuze debiteuren	-50.752	-38.174
Debiteuren	<u>774.772</u>	<u>660.526</u>
2.2. Te vorderen subsidies		
Te ontvangen subsidies	<u>491.675</u>	<u>287.672</u>

<i>2.3. Overige vorderingen en overlopende activa</i>	31-12-2016	31-12-2015
Betaalde waarborgsommen	38.085	17.020
Overige vorderingen	27.801	26.887
	65.886	43.907

3. Liquide middelen

ABN AMRO Bank	123.971	135.425
ASN Bank	2.450.000	1.205.189
ING Bank	207	9.669
Kas	1.190	700
	2.575.368	1.350.983

4. Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit drie delen te weten (4.1) de algemene reserve, (4.2) bestemmingsreserves en (4.3) bestemmingsfondsen. De mutaties kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	01-01-16	bij/af	31-12-16
4.1 Algemene reserve	215.410	900.988	1.116.398
4.2 Bestemmingsreserves			
a. Eurowijzer	7.501	-7.501	0
b. Gemeenten	343.361	-343.361	0
c. Kwaliteitsverbetering dienstverlening vluchtelingen	0	500.000	500.000
d. Fusie	102.709	-7.827	94.882
Totaal bestemmingsreserves	453.571	141.311	594.882

De bestemmingsreserve 'Kwaliteitsverbetering van de dienstverlening aan vluchtelingen' is opgenomen om in 2017 en 2018 de kwaliteit van de organisatie te verbeteren gericht op onze doelgroep in de regio van VluchtelingenWerk Midden Nederland. De bestemmingsreserve kent vier speerpunten en wel (i) productontwikkeling, (ii) opleidingen van vrijwilligers en betaalde krachten en verbetering werkomstandigheden, (iii) verbetering van huisvesting gericht op onze klanten en (iv) investeren in een betere sturing van de organisatie.

De bestemmingsreserve 'Fusie' is bedoeld om de kosten van de voorgenomen fusie met de stichting VluchtelingenWerk Noord-West Nederland te bekostigen. Deze fusie vindt plaats in 2017.

4.3 Bestemmingsfondsen

a. Vluchtelingenfonds	71.739	14.115	85.854
b. Ex-AMA Fonds Utrecht	60.238	10.826	71.064
c. Centrale Opvang	449.691	143.156	592.847
Totaal bestemmingsfondsen	581.668	168.097	749.765

Op het Vluchtelingenfonds kan een beroep worden gedaan voor de kosten van leges voor verblijfsvergunningen, voor de kosten van gezinshereniging en voor de algemene financiële ondersteuning van vluchtelingen.

Het Ex-AMA Fonds Utrecht wordt aangewend voor de begeleiding van minderjarige asielzoekers die

meerderjarig zijn geworden, maar jonger zijn dan 23 jaar.

De middelen van het fonds Centrale Opvang worden voor dat doel besteed.

Totaal eigen vermogen	<u>1.250.649</u>	<u>1.210.396</u>	<u>2.461.045</u>
-----------------------	------------------	------------------	------------------

5. Voorzieningen

Reservering loopbaanbudget	47.310	14.902
Voorziening vitaliteitsuren	31.571	-
	<u>78.881</u>	<u>14.902</u>

6. Kortlopende schulden

	<u>31-12-2016</u>	<u>31-12-2015</u>
Vooruit ontvangen subsidies	713.222	329.751
Vooruit ontvangen inzake inburgering	135.051	-
Crediteuren	266.500	167.656
Te betalen loonheffing	247.382	141.054
Reservering vakantiegeld	-	92.000
Reservering vakantiedagen	53.767	319.263
Te betalen accountantskosten	15.000	24.000
Overig nog te betalen	13.497	71.902
	<u>1.444.419</u>	<u>1.145.626</u>

Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Huurverplichtingen

De stichting maakt gebruik van huurpanden waarvoor doorlopende contracten zijn aangegaan. De jaarlijkse verplichtingen inzake huurcontracten bedragen ultimo 2016 circa € 357.000.

Waarborgsommen

Voor diverse huurlocaties zijn bankgaranties gesteld of waarborgsommen gestort tot een bedrag van € 47.000.

Overige verplichtingen

Voor kopieerapparatuur op diverse locaties zijn leaseovereenkomsten afgesloten tot een jaarlijkse verplichting van circa € 32.000.

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

	Exploitatie 2016	Begroting 2016	Exploitatie 2015
7a. Subsidie			
Gemeenten, regulier	2.021.707	1.651.521	1.778.819
Gemeenten, trajecten	1.046.283	323.855	436.230
	3.067.990	1.975.376	2.215.049

7b. Overige opbrengsten

VluchtelingenWerk Nederland	2.029.255	1.263.308	1.864.721
Baten uit inburgering	1.852.457	777.000	853.183
Bijdragen van fondsen	58.462	40.950	108.127
Giften en donaties	42.232	30.000	33.365
Rentebaten	10.764	4.000	10.718
Overige baten	14.606	-	46.270
	4.007.776	2.115.258	2.916.384

8. Kosten activiteiten

Kosten activiteiten	1.328.463	489.507	810.599
---------------------	------------------	----------------	----------------

9. Personele kosten

9.1. Salariskosten

Bruto salarissen	2.733.510	1.988.145	1.930.178
Sociale lasten	450.781	352.367	315.941
Pensioenpremie	243.478	211.420	174.862
Vakantiedagen	-233.925	-	209.293
Ontvangen ziekengelduitkeringen	-41.222	-	-29.038
	3.152.622	2.551.932	2.601.236

Aantal medewerkers	94	-	66
Omgerekend naar fulltime equivalent (fte)	75	-	51

9.2. Overige personeelskosten

Uitzendkrachten	41.148	30.000	105.606
Studie- en opleidingskosten	68.880	12.998	48.561
Reiskosten	100.409	31.601	59.129
Ziekteverzuimverzekering	21.681	26.000	21.786
Kantinekosten	12.578	12.998	9.810
Kosten arbodienst	12.860	7.496	8.935
Loopbaanbudget	37.556	-	14.902
Overige personeelskosten	8.365	20.043	23.873
	303.477	141.136	292.602

	Exploitatie 2016	Begroting 2016	Exploitatie 2015
10. Vrijwilligerskosten			
Reiskosten	66.557	60.000	55.892
Kosten van scholing	41.045	35.000	29.202
Overige vrijwilligerskosten	62.162	39.623	36.739
	169.764	134.623	121.833
11. Huisvestingskosten			
Huur	315.112	262.642	257.235
Gas, water en elektra	37.355	31.893	41.731
Schoonmaakkosten	40.929	18.780	32.937
Klein onderhoud	27.245	20.000	6.783
Overige huisvestingskosten	23.236	19.572	18.808
	443.877	352.887	357.494
Doorberekende huisvestingskosten	-3.180	-13.596	-22.294
	440.697	339.291	335.200
12. Kantoorkosten			
Kopieerkosten	47.026	44.248	45.655
Kantoorbenodigdheden	37.225	7.537	29.059
Portokosten	31.689	12.920	28.078
Contributies en abonnementen	8.012	11.416	5.922
Drukwerk	9.375	2.542	3.545
Bankkosten	2.329	2.000	2.027
Overige kantoorkosten	1.205	1.422	3.044
	136.861	82.085	117.330
13. ICT kosten			
Telefoonkosten	59.389	42.355	48.307
Functioneel beheer en training	63.263	-	27.001
Systeembeheer en onderhoud	68.725	-	40.304
Overige ICT kosten	12.792	48.420	4.903
	204.169	90.775	120.515

	Exploitatie 2016	Begroting 2016	Exploitatie 2015
14. Algemene kosten			
Advieskosten	5.675	2.000	2.975
Verzekeringen	2.420	8.000	3.800
Accountantskosten	34.917	18.000	33.075
Kosten ondernemingsraad	521	10.000	2.773
Bestuurskosten	977	2.000	5.786
Kosten beoogde fusie	7.827	-	23.199
Dotatie voorziening dubieuze vorderingen	34.552	-	38.175
Overige algemene kosten	10.515	12.000	10.141
	97.404	52.000	119.924
15. Afschrijvingskosten			
Afschrijvingskosten verbouwingen	8.330	5.460	7.795
Afschrijvingskosten inventaris	4.138	3.155	3.564
Afschrijvingskosten computers	19.445	3.385	12.829
	31.913	12.000	24.188

BEZOLDIGING VAN HET BESTUUR EN DE RAAD VAN TOEZICHT

De Raad van Toezicht volgt bij de bezoldiging van de directeur bestuurder de CAO Welzijn en Maatschappelijke Dienstverlening en de Adviesregeling Beloning Directeuren van de Vereniging Goede Doelen Nederland. De Adviesregeling geeft aan de hand van zwaartecriteria een maximumnorm voor het jaarinkomen. Dit leidde tot een zogenaamde BSD-score voor de directeur bestuurder van 350 punten met een maximaal jaarinkomen van € 91.871 op fulltime basis of € 74.007 op zijn parttime percentage. Met een bruto inkomen van € 56.326 op jaarbasis blijft de directeur bestuurder ruimschoots binnen de gestelde norm. In de totale kosten van de bezoldiging zijn het werkgeversaandeel in de sociale verzekeringspremies en de pensioenpremie begrepen.

Bezoldiging bestuurders/directie

Algemeen

Naam	Klaas van Gelder	Judith M. Hopster
Functie	directeur bestuurder	directeur
Looptijd contract	tijdelijk	vast
Uren per week	29	36
Parttime percentage	80,56%	100,00%
Periode in dienst in 2016	18-1-2016 t/m 31-12-2016	1-1-2016 t/m 29-2-2016

Jaarinkomen

Brutoloon	46.446	11.582
Vakantiegeld	3.638	3.225
Eindejaarsuitkering	4.076	3.087
Verlofuren	-	5.241

Bruto jaarinkomen	54.160	23.135
-------------------	--------	--------

Werkgeversdeel sociale verzekeringen	8.865	1.585
Belastbare vergoedingen	-	-
Werkgeversdeel pensioenpremie	4.992	1.324

Totaal kosten van bezoldiging	68.017	26.044
--------------------------------------	---------------	---------------

Per 1 oktober 2016 is het bestuursmodel overgegaan naar een Raad van Toezicht model. De bestuursleden tot 1 oktober 2016 hebben plaats genomen in de Raad van Toezicht. Aan de leden van het bestuur tot 1 oktober 2016 is geen beloning toegekend. Aan de leden van de Raad van Toezicht is de volgende beloning toegekend over het 4de kwartaal 2016:

De heer H.A. de Heer (voorzitter)	450
Mevrouw M. van Leeuwen	450
De heer M.J. Stroop	450
De heer C.P. van Lidth de Jeude	150
Mevrouw B. Steenbergen	454
De heer E. Hoekstra	454
Totaal bezoldiging Raad van Toezicht	2.408

Aan de leden van de Raad van Toezicht en aan de directeur bestuurder zijn geen leningen, voorschotten of garanties verstrekt.

Lange Voort 68
2341 KD Oegstgeest
Postbus 93
2340 AB Oegstgeest
T 071 - 515 40 14
F 071 - 517 36 66
E mail@zirkzee.nl
www.zirkzee.nl

onderdeel van de Zirkzee-groep

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: Stichting VluchtelingenWerk Midden-Nederland

A. Verklaring over de in het Jaarrapport opgenomen jaarrekening 2016

Ons oordeel

Wij hebben de in dit Jaarrapport opgenomen jaarrekening 2016 van Stichting VluchtelingenWerk Midden-Nederland te Utrecht gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit Jaarrapport 2016 opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting VluchtelingenWerk Midden-Nederland per 31 december 2016 en van het resultaat over 2016 in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn C1 "Kleine organisaties zonder winststreven".

De jaarrekening bestaat uit:

1. balans per 31 december 2016;
2. de staat van Baten en Lasten over 2016; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'. Wij zijn onafhankelijk van Stichting VluchtelingenWerk Midden-Nederland zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA). Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Verklaring over de in het Jaarrapport opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het Jaarrapport andere informatie die bestaat uit:

- Voorwoord;
- Algemeen;
- Financiën en financiële instrumenten;
- Organisatie;
- Toekomst.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het Bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het Bestuursverslag in overeenstemming met de RJ-Richtlijn C1.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het Bestuur en de Raad van Toezicht voor de jaarrekening

Het Bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn C1 "Kleine organisaties zonder winststreven". In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het Bestuur afwegen of de stichting in staat is om de werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het Bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het Bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het Bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting de bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De Raad van Toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de stichting.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel. Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het Bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het Bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting de activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening.
- Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de Raad van Toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bevestigen aan de Raad van Toezicht dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met de Raad van Toezicht over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Oegstgeest, 13 april 2017
Zirkzee Audit B.V.

was getekend

R. Wassing RA

AFKORTINGEN

AMA	Alleenstaande Minderjarige
AMV	Alleenreizende Minderjarige Vluchteling
AZC	Azielzoekerscentrum
CO	Centrale Opvang
COA	Centraal Orgaan opvang Asielzoekers
DT & V	Dienst Terugkeer en Vertrek
DUO	Dienst Uitvoering Onderwijs
GH	Gezinshereniging
GL	Gezinslocatie
IND	Immigratie- en Naturalisatiedienst
KWV	Kleinschalige woonvoorziening
LHBT	Lesbisch Homoseksueel Biseksueel Transgender
ONA	Oriëntatie op de Nederlandse Arbeidsmarkt
POL	ProcesOpvangLocatie
Pré POL	Pré ProcesOpvangLocatie
VBL	Vrijheidsbeperkende locatie
VIP	Vluchtelingen Investeren in Participeren
VVA	Vluchtverhaalanalyse
VWMN	VluchtenlingenWerk Midden-Nederland
VWN	VluchtelingenWerk Nederland